

1910y_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1910Y Mikroiqtisadiyyat

1 Ekonomiks termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

- qədim Çində
- qədim misirdə
- qədim Romada
- qədim Yunanıstanda
- qədim Babilistanda

2 Siyasi iqtisad termini kimin əsərinin adından götürülmüşdür

- D.Pikardo
- F.Kene
- F. Monkreyen
- U.Petti
- P.Buaqilder

3 İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- K.Marks, F.Engels
- L.Valras, V.Pareto
- U.Jevons, K.Menger
- A.Smit, D.Rikardo
- Ş.Furye. C.Sismondi

4 Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- keynsçilik
- neoklassik
- institusional-sosioloji
- marksizm
- merkantilizm

5 Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- neoliberalizm
- keynsçilik
- klassik siyasi iqtisad
- fiziokratlar
- merkantilizm

6 Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları.
- millətin sərvəti və onun mənbələri
- istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı

7 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
- ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
- dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri
- milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri

- dünya birliyində iqtisadi münasibətləri

8 İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini
 dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
 cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyllərini
 bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
 sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu

9 Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

- şəxslərin və sosial institutların davranışı
 xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət;
 sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının həmçinin onun bölüşdürülməsi və istehsalının öyrənilməsi;
 kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri;
 sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;

10 Adları sadalanan alimlərdən kim marşinalizmin nümayəndəsidir:

- K.Marks, F.Engels
 A.Smit, D.Rikardo
 L.Erxard, M.Fridman
 U.Jevons, K.Menger
 Ş.Furye, C.Sismondi

11 İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- A.Marşall
 K.Marks
 V.Pareto
 L.Erxard
 M.Fredman

12 Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- 1890-cı ildə
 1776-cı ildə
 1932-ci ildə
 1615-ci ildə
 1902-ci ildə

13 İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- bizim dövrdə
 XIX əsrin ortalarında
 XX əsrin 70-ci illərində
 XX əsrin 30-cu illərində
 XYII əsrdə

14 Ticarət burcuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- proletar siyasi iqtisadi
 klassik siyasi iqtisad
 merkantilizm
 fiziokratlar nəzəriyyəsi
 marşinalizm

15 F.Kens görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- neoliberalizmin
- merkantilizmin
- fiziokratların
- marşinalizmin
- keynsçiliyin

16 Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüşdür:

- P.Buaqilder
- F. Monkreyen
- K. Marks
- U.Petti
- D.Rikardo

17 Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasının qoymuşdur:

- proletar siyasi iqtisad
- fiziokratlar
- keynsçilik
- merkantilizm
- klassik siyasi iqtisad

18 İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- keynsçilik, marşinalizm
- marksizm, merkantilizm
- sosial-institusionalizm, marşinalizm
- monetarizm, neoliberalizm
- merkantilizm, monetarizm

19 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?

- F.Kene
- A.Smit
- A.Monkreyen
- D.Rikardo
- K.Marks

20 İslamın müqəddəs kitabı Qurani-Kərim də nəyə icazə verilmir?

- xüsusi mülkiyyətçiliyə
- sahibkarlıq fəaliyyətinə
- xarici malların alqı- satqısına
- alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa
- sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə

21 Ekonomiks anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- Adam Smit
- Jon Stüart Mill
- Alfred Marşall
- Karl Marks
- Jon Meynard Keyns

22 İlk dəfə tədavül sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- proletar siyasi iqtisadi

- merkantilizm
- fiziokratlar
- klassik siyasi iqtisad
- marşinalizm

23 İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir;

- iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və metodları
- iqtisadiyyatın strukturu
- iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları
- iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü
- müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi

24 İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsilə
- iqtisadiyyatın neçə olmasının öyrənilməsilə
- riyazi metod və modellərin tətbiqilə

25 İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
- iqtisadiyyatın neçə olmasının öyrənilməsi ilə
- riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsi ilə

26 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

- alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
- sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir;
- insanların içtimai həyatında iqtisadiyyatın rolu müəyyənləşdirir
- insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.
- insanların tələbatlarını ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir

27 İqtisad elminin əsas əhəmiyyəti bu gün ondan ibarətdir ki, o:

- iqtisadçı-amillərə öz qabiliyyətlərini reallaşdırmağa imkan verir
- sahibkarlara müvafiqiyyətlə bizneslərini aparmağa kömək edir
- insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından iqtisadiyyatın daha yaxşı təşkil edilməsinin yollarını göstərir
- insanlara təsərrüfat fəaliyyətlərindən onların davranışlarının həqiqi motivlərini açıqlayır
- insanların içtimai həyatlarında iqtisadiyyatın yerini müəyyən edir

28 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- Kene, Marşall, Fridman
- Smit, Marks, Keyns
- Smit, Rikardo, Marks
- Marks, Keyns, Marşall
- Keyns, Marks, Fridman

29 İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

- marksistlər
- merkantilistlər
- fiziokratlar
- neokeynsçilər

- sosial-utopistlər

30 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- insanların fəaliyyətindən asılıdırlar
 obyektiv xarakter daşıyırlar
 onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
 tarixən keçici xarakter daşıyırlar
 insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edilirlər

31 İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- aralarında doğmalılıq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması.
 təfəkkürdə konkretədən abstrakta hərəkət
 doğru cavab yoxdur
 tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
 sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir

32 Tələbatların artması qanunu aiddir;

- belə bir qanun mövcud deyil
 xüsusi iqtisadi qanunlara
 spesifik iqtisadi qanunlara
 ümumi iqtisadi qanunlara
 iqtisadi qanunlara aid deyil

33 İqtisad elmində belə metodoloji yanaşma mövcud deyil;

- bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
 neopozitiv-empirik
 dialektik-materialist
 subyektiv
 sosial-institusional

34 İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- neoliberal
 merkantilistlər
 fiziokratlar
 marşinalistlər
 neokeynsçilər

35 Elmin tədqiqat predmetini tədaviyən istehsal keçirən elmi cərəyanını göstərin.

- merkantilistlər
 utopik-sosialistlər
 fiziokratlar
 marşinalistlər
 keynsçilər

36 Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- riyazi modelləşdirmə
 elmi abstraksiya
 induksiya
 təhlil
 deduksiya

37 Mikroiqtisadiyyat nöqteyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- bütün sadalananlar düzdür
- vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən
- inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından
- resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
- qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən

38 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

- dialektik-materialist
- neopozitiv-empirik
- subyektiv
- rasionalist
- bütün sadalanan yanaşmalar üçün

39 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

- bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- subyektiv
- neopozitiv-empirik
- rasionalist
- dialektik-materialist

40 Konvergensiya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- sosial-institusional
- neoklassik
- neokeynsçilik
- marşinal
- neoliberalizm

41 İctimai seçim nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

- neoklassik
- neokeynsçilik
- marşinalizm
- sosial-institusional
- marksizm

42 İqtisad elminə iqtisadi insan terminini kim daxil etmişdir?

- D.Rikardo
- F.Kene
- K.Marks
- A.Smit
- A.Marşall

43 Görünməz əl ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- D.Rikardo
- J.Keyns
- K.Marks
- A.Smit
- A.Marşall

44 Dəyər qanunu;

- xüsusi iqtisadi qanundur
- ümumi iqtisadi qanundur
- iqtisadi qanun deyildir
- iqtisadi kafeqoriyadır
- spesifik iqtisadi qanundur

45 Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar –bu:

- iqtisadi modellər
- ümumi iqtisadi qanunlardır
- xüsusi iqtisadi qanunlar
- spesifik iqtisadi qanunlar
- iqtisadi kateqoriyalardır

46 Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- məntiqi metodudur
- iqtisadi eksperimentdir
- elmi abstraksiyadır
- induksiya metodudur
- deduksiya metodudur

47 İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- iqtisadi eksperimentdir
- iqtisadi modeldir
- deduksiya metodudur
- induksiya metodur
- statistik tədqiqat metodudur

48 Elmi apstraksiya metodu ibarətdir:

- iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
- iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən
- iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından
- iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayrılmaqdan
- riyazi modellərin qurulmasından

49 Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

- marksizm, keynsçilik, monetarizm
- merkantilizm, marksizm, keynsçilik
- merkantilizm, neoliberalizm, marcinalizm
- fiziokratlar, marksizm, marcinalizm
- fiziokratlar, marksizm, keynsçilik

50 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

- monetaristlər
- fiziokratlar
- marcinalistlər
- merkantilistlər
- neokeynsçilər

51 Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

- İbn-Xaldun, Foma Akvinski

- Qay, Katon
- Platon, Aristotel
- Konfutsi, Syun-Tszı
- Varron, Seneka

52 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

- heç birində
- Əxlaqi-Nasirdə
- Xəmsədə
- Kitabı- Dədə Qoqudda
- Müqəddimədə

53 İqtisadi fikrin hansı cərəyanı da həmçinin marksizm adı daşıyır:

- riyazi məktəb
- merkantilizm
- klassik siyasi iqtisad
- proletar siyasi iqtisadı
- neoliberal istiqamət

54 Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- maddi istehsal
- təsərrüfat fəaliyyəti
- doğru cavab yoxdur
- qeyri maddi istehsal
- içtimai təkrar istehsal

55 əmək cisimləri –bu:

- hazır məhsul
- alətlər, mexanizmlər, maşınlardır
- fəhlələr və istifadəedicilər heyətidir
- binalar, yollar, kanallardır
- sonrakı emala gedən xammal

56 İqtisadi mənafeələr – bu:

- insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
- insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər
- insanların özünün reallaşdırmağa tələbatı
- iqtisadi subyektlərin maraqları

57 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı
- mümkün olan maksimum istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını
- müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını
- firmanın maksimum istehsal həcmi

58 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansılar doğrudur?

- torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti
- torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital

- sahibkarlıq, texnologiya, əmək

59 İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- 3
 2
 6
 5
 4

60 Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcüd deyil:

- istehlak
 istehsal
 bölgü
 həddindən artıq ifrat istehsal
 mübadilə

61 Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- əmək vasitələri və əmək məhsulu
 əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
 əmək alətləri və təkrar istehsal olunan əmək vasitələri;
 texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;
 istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.

62 Göstərilən amillərdən hansı iqtisadi resurslara aiddir.

- əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
 təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları
 sadalanan hamısı
 sadalananların heç bir
 informasiya amili

63 İstehsalın şəxsi amili nədir?

- iş qüvvəsi
 doğru cavab yoxdur
 əmək predmeti
 əmək vasitələri
 istehsal vasitələri

64 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- maddi nemət
 əmək vasitəsi
 əmək predmeti
 istehsal amili
 texnologiya

65 Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsədəuyğun fəaliyyəti nədir?

- iqtisadi mənafə
 iqtisadi ehtiyat
 maddi nemət
 qeyri-maddi nemət
 xidmət

66 əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- istehsal binaları, avadanlıq, alətlər
- alətlər, yanacaq, xammal
- iş qüvvəsi, texnologiya
- xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri

67 Əmək kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- bunlar əmtəədir
- bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- bunlar makroiqtisadi göstəricilərdir
- bunlar iqtisadi resurslardır

68 İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- maddi
- əmək
- təbii
- maliyyə
- qeyri-maddi

69 Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir?

- torpaq
- kapital
- pul kapitalı
- sahibkarlıq qabiliyyəti
- əmək

70 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- su kəməri
- sualtı qayıq
- küləyin enerjisi
- bilik
- paltar

71 İstehsal vasitələri ibarətdir:

- əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- əmək vasitələri və cisimlərindən
- əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- iş qüvvəsi və texnologiyadan

72 İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı tipləri mövcuddur:

- iqtisadi və qeyri- iqtisadi
- maddi və qeyri -maddi
- nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı
- sadə və geniş
- məhsuldar və qeyri-məhsuldar

73 İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- sadalananlardan heç biri
- istehsal münasibətləri ilə
- istehsal texnologiyası ilə

- istehsalın təşkili ilə
- idarəetmə metodları ilə

74 Məhdudluq budur:

- təkrar istehsalın xarakteristikası
- ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- iqtisadi resursların xarakteristikası
- insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya
- inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi

75 İstehsal səmərəlidir-əgər

- yüksək mənfəət alınıbsa
- əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunubsa
- bütün resurslardan tam istifadə edilibsə
- istehsal resurslarından tam istifadə olunubsa
- keyfiyyətli mallar buraxılıbsa

76 Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- atelyədə pencəyin tikilməsi
- içtimai nəqliyyatda gediş
- dəlləxanada saç qırılması
- turist səfəri
- təhsil alma

77 İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- maddi
- təbii
- resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- informasiya
- maliyyə

78 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- işsizliyi
- tələbatların qeyri məhdudluğunu
- resursların məhdudluğunu
- istehsalın səmərəliliyini
- iqtisadi böhranlar

79 Nemət adlanır:

- insanın faydalı fəaliyyəti
- maddi istehsalın məhsulu
- nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- insanın tələbatını ödəyən əşya və ya əmək məhsulu
- iqtisadi tələbatların təzahür forması

80 Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- dərman
- dərslük
- meyvələr
- avtomobil
- kompüter proqramı

81 İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır.

- insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- iqtisadi ziddiyyətlərlə
- dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə

82 İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- 4
- 3
- 7
- 6
- 5

83 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- nə, harda, kimin üçün
- nə, necə, kimin üçün
- nə, nə vaxt, kimin üçün
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir
- gəlirlər necə bölünür

84 İqtisadi sistem:

- dövlətin iqtisadiyyatının tənzimləmə sistemi
- maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;
- texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;
- təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;

85 Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- keçid iqtisadiyyatı
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ənənəvi iqtisadiyyat
- qarışıq iqtisadiyyat
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı

86 Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səciyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ənənəvi iqtisadiyyat
- keçid iqtisadiyyatı
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı
- qarışıq iqtisadiyyat

87 Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem neçə adlanır ?

- keçid iqtisadiyyatı
- ənənəvi iqtisadiyyat
- qarışıq iqtisadiyyat
- azad bazar iqtisadiyyatı
- inzibati- amirlik iqtisadiyyatı

88 İqtisadiyyatda xüsusi müllkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- sadalananlardan heç birinin
- azad bazar iqtisadiyyatının
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
- qarışıq iqtisadiyyatın
- keçid iqtisadiyyatının

89 Müllkiyyət obyektlərinin xüsusi müllkiyyətdən dövlət müllkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- inventarlaşdırma
- milliləşdirmə
- spesifikləşdirmə
- müsadirə
- özəlləşdirmə

90 Müllkiyyət obyektlərinin ictimai müllkiyyətdən xüsusi müllkiyyətə keçməsi prosesi:

- inventerləşmə
- milliləşdirmə
- spesifikasiya
- müsadirə
- özəlləşdirmə

91 Müasir bazar iqtisadiyyatında müllkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- xüsusi müllkiyyət
- səhmdar müllkiyyəti
- kooperativ müllkiyyət
- dövlət müllkiyyəti
- bələdiyyə müllkiyyəti

92 Müllkiyyət iqtisadi anlayışı kimi:

- müllkiyyət iqtisadi anlayış deyil
- insanların əşyalara münasibətidir
- əşyanın özüdür
- əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.
- əşyanın icarəyə verilməsi

93 Müllkiyyət hüququ:

- sadalanan hüquqlardan heç biri
- bütün sadalanan hüquqları
- nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur.
- nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur.
- nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.

94 Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalkı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- məhsuldar qüvvələr
- texnoloji münasibətlər
- sosial münasibətlər
- istehsal münasibətlər
- istehsal imkanları

95 İstehsal vasitələri və onları hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məjmuu adlanır.

- əmək vasitələri
- məhsuldar qüvvələr
- istehsal münasibətləri
- iqtisadi sistem
- istehsal üsulu

96 Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- bütün göstərilənlər transaksion xərclərə aiddir
- müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə
- tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə

97 İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən hər bir nöqtə:

- düzqün cavab yoxdur
- şifrdən başqa bütün nöqtələrdir
- istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşəndir
- istehsal imkanları əyrisindən aşağıda yerləşəndir
- istehsal imkanları əyrisi üzərində yerləşəndir

98 Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- bütün sadalananlar aiddir
- ev təsərrüfatlarının əmlakı
- şəxsi yığımlar
- leqal xüsusi müəssisələr
- qeyri-leqal xüsusi müəssisələr

99 İcarədarın hüquqlarına aiddir:

- icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə etmə;
- icarəyə götürülmüş əmlaka sahib olma;
- sadalananların heç biri
- sadalanan hamısı
- icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;

100 İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- mülkiyyətin subyektləridir
- mülkiyyətin obyektləridir
- mülkiyyətin hüquqlarıdır
- mülkiyyətin funksiyalarıdır

101 Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- son hədd
- transaksion
- hesabi
- buraxılmış imkanların xərcləri
- iqtisadi

102 Hansı xərclər qeyri-aşkar (alternativ) adlanır?

- hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər
- rəqabət mübarizəsi və reklamla əlaqədar xərclər
- istehsalın genişləndirilməsilə əlaqədar xərclər

- resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyi ilə əlaqədar xərclər
- sadalanan xərclərdən heç biri

103 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasının təmin edə bilməz
- məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatları heç vaxt kifayət qədər olmur.
- hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.
- elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymət almaq olur.

104 Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- mülkiyyət formalarının dəyişməsi
- dövlət idarəçiliyinin güclənməsi
- qiymətlərin liberallaşdırılması
- sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şərtlərin

105 İstənilən istehsal üsülünün əsasını nə təşkil edir?

- əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- əmək vasitələri və əmək cisimləri
- məhsuldar qüvvələr və texnologiya
- məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri
- iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri

106 İqtisadi sistemin fərqləndirici meyarları hesab etmək olar:

- doğru cavab yoxdur
- resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir
- iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- milli gəlir və iqtisadi artımın tempi

107 İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək
- İstehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- İnflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- ədalətli ictimai quruluşu qurmaq
- ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq

108 Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- hərəclərdən müəssisələrin satışı
- dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
- səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
- xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi
- çək özəlləşdirməsi

109 Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- xüsusi firmaların mülkiyyəti
- açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- qapalı səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- tam ortaqlıq mülkiyyəti
- kooperativlərin mülkiyyəti

110 Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- avtomobil istehsalı
- ayaqqabı istehsalı
- mənzil tikintisi
- turizm sahəsi
- elektrik enerjisi istehsalı

111 Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- səhmdar
- dövlət
- ictimai
- xüsusi
- bələdiyyə

112 Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi, istismarını qaydaya salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- Səhmdar mülkiyyəti
- Kollektiv mülkiyyət.
- xüsusi mülkiyyət;
- dövlət mülkiyyəti;
- bələdiyyə mülkiyyəti

113 Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- Kapitalın həcminə görə
- təşkili formasına görə.
- mülkiyyət formasına görə.
- sahə mənsubiyyətinə görə.
- Məhsulun xarakterinə görə.

114 Xüsusi mülkiyyət – aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- hər hansı əmlakın istifadəsi, sahib olması, yiyələnməsi
- hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
- hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
- hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
- hər hansı əmlakla əlaqədar sahib olma, istifadə və sərəncam vermə

115 Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ hərcləri əks olunur:

- təqaüdün miqdarı
- təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı
- orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
- tələbənin saxlanması valideynlərin çəkdiyi xərclər
- təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər

116 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- qəbirlər artır
- o biri məhsulun istehsalı artır.
- o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır.
- o biri məhsulun istehsalı dayandırılır
- o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür.

117 İstehsal imkanların əyrisi üzərində resursların tam istifadəsinin göstərir istənilən

- düz cavab yoxdur
- 0 –dən başqa nöqtələr
- istehsal imkanların əyrisindən yuxarı olan nöqtə
- istehsal imkanların əyrisindən aşağı olan nöqtə
- İstehsal imkanların əyrisi üzərində olan nöqtə

118 İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:

- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemdir
- resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemdir
- iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemdir
- inflyasiya problemdir
- işsizlik problemdir

119 Hansı sahədə dövlət mülkiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:

- bank sahəsi
- ekoloji təhlükəsizlik
- tarixi abidələrin mühafizəsi
- təhsil
- fundamental elm

120 İri müəssələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- iri müəssələri özəlləşdirmək lazım deyil.
- onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi
- onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
- həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi

121 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 2001-ci il
- 1993-cü il
- 1998-ci il
- 2003-cü il
- 1995-ci il

122 Hansı sahədə mülkiyyətin kooperativ forması daha geniş yayılmışdır?

- kənd təsərrüfatı
- pərakəndə ticarət
- ictimai iaşə
- kömür hasilatı sənayesi
- avtomobil istehsalı

123 Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi
- istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri
- resurslara mülkiyyətin formaları
- formasiya yanaşması
- iqtisadiyyatda ETT-nin rolu

124 İqtisadi institutlar anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- sosial-institusional
- marksizm
- neokeynsçi

- neolibereal
 monetarist

125 Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
 özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilməsi
 özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması
 fond bazarının yaradılması
 iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü

126 Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
 kooperativ mülkiyyət
 tam yoldaşlıq mülkiyyəti
 məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti
 səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti

127 Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
 müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi
 xüsusi mülkiyyətin zəmanətli mühafizəsi
 xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması
 istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı

128 Aşağıdakı baxışlardan natural təsərrüfatı düzgün səjiyyələndirməyəni göstərin.

- ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir.
 natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır;
 natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur.
 natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir.
 istehsal qapalı xarakter daşıyır.

129 Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- əmtəə istehsalı əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur.
 əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
 əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.
 əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.
 əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsası

130 Bazar:

- sadalanan hamısı
 tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
 satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
 sadalnanlardan heç biri
 alqı-satqı əməliyyatlarının məcmu

131 Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

- bazar iştirakçılarında zəruri informasiyanın çatdırılması
 əmtəələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərlilərin müəyyənləşdirilməsi
 əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsinə təmin etmək
 həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması
 xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi

132 Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- firma
- ev təsərrüfatı
- sadalananlardan heç biri
- bank
- dövlət

133 Bu bazar iqtisadiyyatının subyekti deyildir:

- bütün sadalananlar subyektdir
- dövlət
- ev təsərrüfatları
- firmalar
- bütün sadalananlar subyekti deyil

134 Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- bütün sadalananlardır
- əmtəə istehsalıdır
- natural istehsalıdır
- rəqabətdir
- tələb və təklifdir

135 Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- əmtəə təsərrüfatı
- natural təsərrüfat
- sadalananların heç biri
- planlı təsərrüfat
- kapitalist təsərrüfatı

136 Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

- dövriyyə kapitalı
- əsas kapital
- borc kapitalı
- sənaye kapitalı
- ticarət kapitalı

137 Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

- istehsalçıların ixtisalaşması
- istehsalçıların müstəqilliyi
- iqtisadi mənafeələr
- istehsalçıların təcrid olunması
- ilkin kapital yığılı

138 İçtimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
- natural, əmtəə (bazar)
- natural, kapitalist təsərrüfatı
- planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı
- planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı

139 əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- sadalanan heç biri
- sadalanan hamısı
- ictimai əmək bölgüsü
- istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
- istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı

140 Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrəni modelinə daxil edilmişdir?

- informasiya bazarı və istehlak bazarı
- iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- pul bazarı və resurslar bazarı
- resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı

141 əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- sadalananlardan heç biri
- ev təsərrüfatı
- firma
- dövlət
- bank

142 əmtəə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- bazar iqtisadiyyatıdır
- natural təsərrüfat
- deformasiya
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
- inkişaf etmiş əmtəə istehsalıdır

143 Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- tənzimləyicisi
- stimullaşdırıcı
- nəzarət edici
- optimallaşdırıcı
- inteqrasiya etmək

144 İnkişaf etmiş əmtəə istehsalının sadə əmtəə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- əmək məhsulları əmtəədir
- yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir
- istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir
- nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir
- ixtisaslaşma olmur

145 Bazarın belə tipi yoxdur:

- deformasiya olunmuş
- tənzimlənən
- azad
- inkişaf etmiş
- inkişaf etməmiş

146 Sadə əmtəə istehsalında əmtəə nədir?

- istehsal məhsulları
- istehsal məhsulları

- torpaq
- bütün sadalananlar
- istehsal vastələri

147 Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

- pul axını
- əmtəə və xidmətlərin dövrəni
- ailə büdcəsini
- əmtəə axını
- resurslar axını

148 Firmalar əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rolu oynayırlar?

- əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər
- istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- istehlak xərclərini həyata keçirirlər

149 Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rolu oynayırlar?

- iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- istehsal amillərini verənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edənlər
- əmtəə və xidmətləri istehsal edənlər

150 Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

- əmtəə təsərrüfatı
- əmtəə tədavülü
- sahibkarlıq fəaliyyəti
- ticarət
- içtimai təkrar istehsal

151 Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

- doğru cavab yoxdur
- maddi və qeri-maddi
- natural-əşya və əmtəə
- sadə və geniş
- istehsal və qeyri-istehsal

152 Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

- ixtisaslaşmaya
- əmək bölgüsünə
- istehsalçıların təcrid olunmasına
- torpaq mülkiyyətinə
- xidmətlər istehsalına

153 Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

- ekoloji problemlərin həlli
- iqtisadi artımın təmin olunması
- rəqabət mühitinin təmin olunması
- işsizliyin azaldılması
- əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi

154 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- menecment
- sahibkarlıq
- kommersiya
- biznes
- marketing

155 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- biznesdir
- marketingdir
- sahibkarlıqdır
- kommersiyadır
- menecmentdir

156 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- menecment
- sahibkarlıq
- kommersiya
- biznes
- marketing

157 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ETT-ə və yeni əmtələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- sabitlik
- kütləvi istehsal məsrəfləri

158 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- idarəetməyə az xərclərin olması
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- qeyri-sabitlik
- reklama az xərclərin çəkilməsi

159 Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- resurslar
- istehlak xərcləri
- satışdan gəlirlər
- xərclər
- pul gəlirləri

160 əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

- resurslar
- istehlak xərcləri
- satışdan gəlirlər
- xərclər
- pul gəlirləri

161 Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

- resurslar
- istehlak xərcləri
- satışdan gəlirlər
- xərclər
- pul gəlirləri

162 Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

- resurslar
- istehlak xərcləri
- satışdan gəlirlər
- xərclər
- pul gəlirləri

163 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- rəqabətin növündən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- kapital qoyuluşu sahəsindən
- kəmiyyətindən
- kapital üzərində mülkiyyətin formasından

164 Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

- azad rəqabətin olması
- tələb və təklifin balansızlığı
- resurs və əmtəənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə
- çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması
- kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı

165 Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması
- ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
- əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
- yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması

166 Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- istehsalçıların mülkiyyətinin olması
- istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi
- ixtisaslaşma
- əmək bölgüsü
- natural təsərrüfatın üstün olma

167 Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
- iqtisadiyyatın təşkilinin və fəaliyyətinin fəaliyyətinin ictimai forması
- əmtəə mübadiləsinin forması
- ticarət yeri
- alıcılar və satıcıların məcmusu

168 Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi
- insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması

- istehsal vasitəldəri üzərində xüsusi mülkiyyət
- içtimai əmək bölgüsü
- muzdlu əməyin üstünlüyü

169 Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

- adları çəkilənlərdən heç biri
- əmək bölgüsüdür
- maddi nemətlər və xidmətlərdir
- əmtələrin və pulun hərəkətidir
- tələb və təklifin dəyişiklikləridir

170 Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- kredit-pul
- büdcə-vergi
- xarici iqtisadi
- firmadaxili
- inzibati

171 Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

- bütün sadalananlar
- təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
- mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq
- sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq
- inkişaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq

172 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- qarışıq iqtisadiyyat
- korporativ iqtisadiyyat
- sadalanalardan heç biri
- bütün sadalananlar
- sosial bazar təsərrüfatı

173 Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsal sahələri ilə itehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən

174 Bazarın inteqrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən

175 Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- İstehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən

- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

176 Bazar iqtisadiyyatının subyekti kimi dövlət hansı rolu oynayır?

- bütün sadalananlar
 istehlakçıdır
 istehsalçıdır
 resursların mülkiyyətçisidir
 iqtisadiyyatın tənzimlənməsi həyata keçirir

177 İctimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

- tələb və təklif tarazlaşdırılması
 istehsala istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi
 bütün göstərilənlərdən
 köhnəlmiş istehsalların bağlanmasına təsir etmək
 rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq

178 Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- qiymətlərin məştabı
 tədavül vasitəsi
 qiymət müqyası
 tədiyyə vasitəsi
 dəyər ölçüsü

179 Pul mənşəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- universal əmtəə
 pul kimi istifadə olunan şey
 əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
 insanlar arasında razılaşma məhsulu
 ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə

180 İctimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu

- cəmiyyətə zəruri olan əmtəələrin istehsalına məsrəflər
 ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtəələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
 dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
 mübadilə dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
 istehlak dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri

181 əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətində digər əmtəələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- bazar dəyəri
 istehlak dəyəri
 ictimai-zəruri dəyər
 mübadilə dəyəri
 əmtəənin qiymətliliyi

182 əmtəənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- əmtəənin qiymətliliyi
 istehlak dəyəri
 mübadilə dəyəri
 bazar dəyəri
 ictimai-zəruri dəyər

183 əmtəənin əsas xassələrinə aiddir:

- sadalanan heç biri
- əmtənin çəkisi və ölçüləri
- istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- bazar dəyəri və istehlak dəyəri

184 əmtə – bu:

- inkişaf etmiş əmtə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
- satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya
- digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət
- hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu

185 Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- yığıcı vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi
- dünya pulu
- dəyər ölçüsü
- tədavül vasitəsi

186 Dünya pulu kimi istifadə oluna bilənlər:

- bank veksəlləri
- qızıl və kağız pullar
- dönərli valyuta və qızıl
- kağız pullar
- sadalanan heç biri

187 Kredit pullarına nə aid deyildir?

- banknotlar
- veksəllər
- depozlarda olan pullar
- kağız pullar
- çeklər

188 Tam dəyərli pullar:

- kağız pullardır
- qızıl və gümüş sikkələrdir
- veksəllər və çeklərdir
- elektron pullardır
- sadalananlardan heç biri deyildir

189 Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- pulun likvidliyi
- devalvasiya
- inflyasiya
- qızılın demonetizasiyası
- pulun denominasiyası

190 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları
- tədavüldən çıxan pul kütləsini
- pul aqreqatlarının cəmini;

- pulun funksiyalarını;
- tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını

191 Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

- ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
- ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi
- bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
- içtimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi
- ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi

192 Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü

193 Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü

194 Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- tədavül vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi
- dünya pulu
- dəyər ölçüsü
- yığım vasitəsi

195 Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- tədavül vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi
- dünya pulu
- dəyər ölçüsü
- yığım vasitəsi

196 Bimetallizm və monometolizm – bu formalarıdır:

- kredit pullarının
- dünya pullarının
- qiymət miqyasının
- pul sistemlərinin
- elektron pullarının

197 Pul sistemi – bu:

- tədavüldəki pul kütləsidir
- pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
- ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır
- metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir
- milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir

198 Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar
- müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar
- sikkələr, vanknotlar, veksellər, elektron pullar

199 Kim öz konsepsiyasında əmtəə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərclər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsinə birləşdirmişdir:

- A.Marşall
- L.Valras
- A.Smit
- D.Rikardo
- K.Menqer

200 əmtəənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
- əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqlar nəzəriyyəsi
- ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi

201 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

- əmtəənin ictimai dəyəridir
- əmtəənin mübadilə dəyəridir
- əmtəənin bazar dəyəridir
- əmtəənin istehlak dəyəridir
- əmtəənin nadirliyidir

202 əmtəənin ictimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- bazarda əmtəənin miqdarı ilə
- onun istehsal və reallaşma şərtlərilə
- onun istehsal şərtlərilə
- əmtəənin nadirliyi ilə
- əmtəənin faydalılığı ilə

203 əmtəənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- bazarda əmtəənin miqdarı ilə
- əmtəənin faydalılığı
- onun istehsal və reallaşdırılması şərtlərilə
- onun istehsal şərtlərilə
- əmtəənin nadirliyi ilə

204 Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- sadalananlardan heç birini
- nemətin mübadilə dəyərini
- nemətin istehlak dəyərini
- nemətin qiymətliyi
- nemətin qiymətini

205 Smit paradoksu adlanan paradoks əmtəənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- nadirlik
- faydalılıq
- sadalananlardan heç biri
- istehsal dəyəri
- mübadilə dəyəri

206 Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

- əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
- istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü
- bütün sadalananlar dəyər qanununun funksiyalarıdır
- sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil
- əmtəə istehsalçılarının differensiasiyası

207 Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

- tədavül vasitəsi
- dəyər ölçüsü
- tədiyyə vasitəsi
- dünya pulu
- yığılma vasitəsi

208 əmtəə təsərrüfatından fərqli olaraq natural təsərrüfatda əmək məhsulları

- əmtəə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənir
- istehlak dəyərində malik olmur
- ictimai istehlak dəyərində malik olmur
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsi deyil
- istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərində malik olur

209 Tədavül üçün zəruri olan rulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- $P=M \cdot V:Q$
- $M=V \cdot P:Q$
- $V=P+Q:M$
- $M=P \cdot V-Q$
- $M=P \cdot Q:V$

210 əmtəənin bazar dəyəri əks etdirir:

- bu əmtəənin nadirliyi, istehlakçıların əksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəəyə tələb və təklifin nisbəti
- əmtəənin bu və ya digər insan tələbatını ödəmə qabiliyyəti
- əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti
- bu əmtəənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu

211 Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin

- əmək birjası
- həmkarlar təşkilatı
- sahibkarlar cəmiyyəti
- istehlakçıların ittifaqı
- iqtisadi təhsil sistemi

212 İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin:

- ticarət palatası
- konsaltinq şirkətləri
- vergi sistemi

- emissiya sistemi
 sığorta sistemi

213 Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- sadalananlardan heç biri deyildir
 bazar strukturudur
 bazarın infrastrukturudur
 bazar mexanizmidir
 bazarlar sistemidir

214 Daxili quruluş bazarın ayrı-ayrı elementlərinin yerləşməsi; bazarın ümumi həcmində onların xüsusi çəkisi- bu:

- sadalananlardan heç biri deyildir
 bazarın strukturudur
 bazarın infrastrukturudur
 bazar mexanizmidir
 bazarlar sistemidir

215 Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- lokal bazar
 leqal bazar
 dünya bazarı
 milli bazar
 regional bazar

216 Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- innovasiya bazarı
 iş qüvvəsi bazarı
 istehsal vasitələri bazarı
 satıcı bazarı
 istehlak bazarı

217 Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirildiyi bazar adlanır:

- emissiya sistemi
 əmtəə birjası
 hərrac
 lizinq
 fond birjası

218 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- yarmarkalar
 banklar
 sadalanan hamısı
 reklama agentliyi
 valyuta bircaları

219 Aşağıdakılardan rəqabət dərəcəsinə görə təsniflənməyə aid olmayan bazarı göstərin:

- inhisarçı rəqabət bazarı
 leqal bazar
 azad bazar
 inhisarçı bazar
 oliqopoliya bazarı

220 Aşağıdakı bazarın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

- idxal bazarı
- topdansatış bazarı
- pərakəndəsətış bazarı
- dövlət müəssisələri bazarı
- ixrac bazarı

221 Öz adından və öz hesabı ilə sövdələşmə həyata keçirən şəxs-bu:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- dilerdir
- maklerdir
- brokerdir
- fyuçersdir

222 Bu bazarlardan hansı subyektlər üzrə bazar təsnifatına aid deyildir?

- bütün sadalananlar aiddir
- alıcılar bazarı
- satıcılar bazarı
- vasitəçilər bazarı
- dövlət müəssisələri bazarı

223 Qiymətli kağızlar bazarında ticarət obyektibü deyildir:

- istiqrazlar
- səhmlər
- çeklər
- lisenziyalar
- beksellər

224 Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

- qiymətli kağızlar
- tədavül vasitələri
- innovasiyalar
- informasiya
- istehsal vasitələri

225 Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- Fransa 1897-ci ildə
- Böyük Britaniyada 1776-cı ildə
- İrlandiya, 1959-cu ildə
- İslandiya 1969-cu ildə
- ABŞ-da 1929-cu ildə

226 Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin

- xammal bircaları
- audit şirkətləri
- konsaltinq firmaları
- istehsal müəssisələri
- kommersiya bankları

227 Qiymətlərin tərəddüdlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə həyata keçirilən sövdələşmə necə adlanır?

- forvard sövdələşmələr

- real əmtə ilə sövdələşmələr
- onkol sövdələşmələr
- mükafatlı sövdələşmələr
- möhtəkir sövdələşmələr

228 əmtə birjasının funksiyalarına aid deyildir:

- listinq
- ticarət üçün yerin verilməsi
- qiymətlərin müəyyən edilməsi
- informasiyanın verilməsi
- mübahisələrin tənzimlənməsi

229 Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

- bütün sadalananlar üçün
- xarici kapitalı cəlb etmək üçün
- azad rəqabəti təmin etmək üçün
- müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün
- vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün

230 Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

- emmisiya sistemi
- həmkarlar ittifaqları
- sahibkarların birlikləri
- istehlakçıların birlikləri
- iqtisadi təhsil sistemi

231 Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

- tələb təklifi üstələyirsə
- təklif tələbi üstələyirsə
- alıcılar satıcılardan çoxdursa
- satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa
- bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirərsə

232 Bazar infrastrukturunun funksiyalarını aid deyil.

- sadalanan hamısı aiddir
- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;
- hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;
- istehsal sahəlin arasında resursların bölünməsi
- bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;

233 əmək birjalarının vəzifələrindən aid olmayanı göstərin

- işsizlərə maddi yardımın verilməsi
- işsizlərin ixtisasının artırılmasının və "yaxın" peşələrə yiyələnməsinin təşkili
- Boş iş yerlərinin uçotu
- iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsinə
- bazar qiymətlərinin tətbiqi

234 Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

- vergi sistemi
- konsaltinq şirkətləri

- ticarət palatası
- sığorta sistemi
- auditor firmaları

235 Qiymət əmtəənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir qiymətə bu tərifi verən kimdir?

- M.Fridmen
- K.Marks
- A.Marşall
- A.Smit
- F.Kene

236 əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- tələb həcmnin artması baş verər
- tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin mailliyi dəyişər
- tələbin həcmnin azalması baş verər

237 Marşall konsersiyasına uyğun olaraq ani tarazlıq şəraitində qiymət asılıdır:

- təklifdən
- avadanlığın istifadə intensivliyindən
- sahədə firmaların miqdarından
- tələb və təklifdən
- tələbdən

238 Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- satıcı qiyməti
- normal qiymət
- istehsal qiyməti
- tarazlı qiymət
- alıcı qiyməti

239 Hansı tərif A. Marşalın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- qiymət- əmtəənin bazarda satışa daxil olduğu kəmiyyətdir
- qiymət – əmtəəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
- qiymət- tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
- qiymət- dəyərin pul ifadəsidir
- qiymət- əmtəənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir

240 Hansı müddəa bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- bütün müddəalar əks etdirir
- qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçimin də indikator rolunu oynayır
- bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər
- qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur
- qiymətlər sistemi əsas təşkilədiçi qüvvə rolunu oynayır

241 Qiymət üzrə qeyri - elastik tələb o deməkdir ki,

- əmtəənin qiyməti dəyişmir
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.

242 Qarşılıqlı əvəz olunan nemətlərə aiddir:

- rəng və fırça
- paltar və ayaqqabı
- dəftərlər və piroqlar
- taxıl və çörək
- qələmlər və flomasterlər

243 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- qələm və flomaster
- avtomobil və benzin
- pivə və kvas
- kabab və qoyun əti
- dəftər və peçeniya

244 əgər bir əmtəənin qiymətinin azalması adətən digər əmtəəyə tələbin artmasına səbəb olur, onda

- bu təsadüfi uyğunluqdur
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- bu o deməkdir ki, alıcıların qəlirləri artır
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlandı

245 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcmnin dəyişməsi
- bir - birini qarşılıqlı surrətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi
- tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəəyə tələbin həcmnin dəyişməsi

246 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- tələbin həcmnin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə vurulur:
- tələb həcmnin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmnin dəyişməsi faizinə əlavə olunur.
- qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə bölünür

247 Tələbin qiymət üzrə elastikliyi göstərir:

- təklifə təsir edən qeyri- qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi
- qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin nisbi dəyişməsi
- qiymətin azalması zamanı təklifin həcmnin aşağı düşməsi
- qiymətin artması zamanı təklifin həcmnin artması
- təklifin həcmnin resursların qiymətində asılılığı

248 Tələb əyrisi aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
- tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
- alıcıların gəlirlirinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi
- əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq ana olan tələbin həcmnin dəyişməsi
- alıcıların bu əmtəəni əldə etmək arzusu

249 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- təklifdə azalma baş verir.

- təklifdə artım baş verir.
- qiymətlərin dəyişilməsi təklif qanunda nəzərə alınmır
- təklifin həcmi azalar.
- təklifin həcmi artır.

250 əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
- bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
- əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün de
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.
- texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.

251 Bazar mexanizmi elementinə aid deyil

- tələb
- təklif
- sadalanan heç biri aid deyil
- qiymət
- sadalanan hamısı aiddir

252 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- əhəlinin strukturının dəyişməsi
- istehlakçıların gəlirləri
- qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
- resursların qiyməti
- alıcıların sayı

253 Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- faydalıq
- istək
- tələbat
- tələb
- zərurət

254 Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtəənin qiyməti artarsa:

- istehsalçıların arasından rəqəbat güclənir
- tələb də artır
- tələb azalır;
- tələbin kəmiyyəti artır;
- tələbin kəmiyyəti azalır;

255 Təklif qanunu əks etdirir:

- tələb və təklif arasından əlaqəni
- satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
- elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni
- satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni
- hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsinə

256 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- əhəlinin yaş səviyyəsinin sayları
- əmtəələrin qiyməti
- istehlakçıların istək və arzuları
- gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü

- əvəzedici malların qiyməti

257 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- tələb əyrisinin sağa
 təklif əyrisinin sağa
 heç bir dəyişiklərə səbəb olmur
 təklif əyrisinin sola
 tələb əyrisinin sola

258 İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandırısa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşaiyət olunur?

- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
 heç bir dəyişiklik baş vermir
 ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.
 ikinci əmtəəyə tələb azalır.
 ikinci əmtəəyə tələb artır

259 əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin aşağı düşməsi qarşılıqlı tamamlayandırsa, onda birinciyə
 heç bir dəyişiklik doğurmur
 ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi
 ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin artması
 ikinci əmtəəyə qiymətin azalması

260 Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- bazar tarazlığı
 son faydalılıq qanunu
 bazar mexanizmidir
 bazarın konyukturudur
 dəyər qanunu

261 Təklifi formalaşdıran amillərə aid deyildir:

- əmtəə ehtiyatları
 istehsalın əmtəə məhsulu
 əhalinin yığımları
 bütün sadalananlar aiddir
 idxalın həcmi

262 əmtəəyə tələb əyrisi üfqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,:

- qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 –a bərabərdir
 əmtəəyə tələb mütləq elastikdir
 əmtəəyə tələb elastikliyi mənfidir
 əmtəəyə tələb mütləq qeyri- elastikdir
 qiymət üzrə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir

263 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,

- əmtəənin təklif elastikliyi mənfidir
 təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 –a bərabərdir
 təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir
 əmtəənin təklifi mütləq elastikdir
 əmtəənin təklifi mütləq qeyri- elastikdir

264 əgər əmtənin qiymətinin 5% düşməsi əmtənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, on da bu əmtənin təklifi:

- mütləq qeyri- elastikdir
- elastikdir
- qeyri- elastikdir
- mütləq elastikdir
- vahid elastikliyə malikdir

265 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə
- zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtəələrə
- əmtənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- əmtənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər

266 əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a və bərabərdirsə onda bu o deməkdir ki,

- hər iki əmtəyə tələb mütləq qeyri – elastikdir
- hər iki əmtəə aşağı keyfiyyətlidir
- bu qarşılıqlı əvəzədən əmtəələrdir
- bu qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrdir
- əmtəələrə tələb bir- birindən asılı deyildir

267 əmtəə istehsalçısı onun qiyməti 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəyə tələb:

- mütləq qeyri- elastikdir
- vahid elastikli tələbdir
- qeyri-elastikdir
- elastikdir
- mütləq elastikdir

268 Hörümçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- əmtəə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
- təcrübə topladıqca sahibkarlıq qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşırlar
- bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür
- qısamüddətli dövrdə əmtəələrin qiymətləri dəyişmir
- əmtəə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır

269 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- sahələrarası rəqabətin
- yalnız tələbin dəyişikliklərin
- istehsal şərtlərinin dəyişməsinin
- tələb və təklifin tərffüdlərin
- yalnız təklifin dəyişikliklərin

270 Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
- müqavilə qiymətləri
- pərakəndəsatış qiymətləri
- topdansatış qiymətləri
- bütün sadalananları səciyyəvidir

271 əmtənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- əmtənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnoloqiyanın tətbiqi
- əmtəyə tələbin azalması
- əmtənin istehsal olunduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi
- əmtə istehsalçılarının sayının artması
- əmtə təklifinin azalması

272 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- tələb qiyməti səviyyəsində
- tarazlı qiymətdən yüksək
- tarazlı qiymətdən aşağı
- tarazlı qiymət səviyyəsində
- təklif qiyməti səviyyəsində

273 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- istehlakçılara yardım etmək üçün
- istehsalçılara yardım etmək üçün
- bazar tarazlığını təmin etmək üçün

274 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metod daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yol verilməzdir
- vergi və subsidiyaların köməyiylə
- qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması
- qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi

275 Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa:

- əmtənin təklifi artır.
- satıcılar bazarı formalaşır.
- əmtələrin qıtlığı əmələ gəlir.
- əmtə artıqlığı yaranır.
- ehtiyatların qiyməti azalır.

276 Sadalananlardan nə əmtə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur?

- əmtə qiymətinin dəyişməsi
- alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- istehsala vergilərin dəyişməsi
- əmtənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- əmtə istehsalçılarının sayının azalması

277 Sadalananlardan nə əmtə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olur:

- bütün sadalananlar təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb ola bilər
- bu əmtənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi
- istehsala vergilərin artması
- bu əmtənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- sadalananlardan heç nə təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur

278 İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- H.Hossen
- A.Kurmo
- İ.Bentam

- A.Smit
 A.Marşall

279 əmtəyə tələbin qiymət elastikliyi bundan asılı deyildir:

- bütün sadalanan amillərdən asılı deyil
 istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən
 istehlakçının büdcəsində əmtənin xüsusi çəkisindən
 əmtənin məxsus olduğu əmtəə qrupundan
 təklifin həcmindən

280 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtəələrə aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
 1
 0- dan böyük, 1-dən kiçik
 0-dan kiçik
 1-dən böyük

281 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
 1
 0- dan böyük, 1-dən kiçik
 0-dan kiçik
 1-dən böyük

282 əmtənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- verilmiş əmtənin əmtəə istehlakçılarının sayı
 istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti
 ehtiyatların qiyməti
 əmtənin qiyməti
 əvəzləyici əmtəələrin qiyməti

283 Təklifin elastikliyi nə dəyişdirə bilər:

- göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
 istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
 dəb
 texniki tərəqqi
 əmtəyə olan tələb

284 əmtəə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- əmtəə bazarında heç nə dəyişmir
 qiymətin və təklifin həcmnin azalmasına
 qiymətin artması və təklifin həcmnin azalması
 qiymətin azalması və təklifin artması
 qiymətin artması və təklifin həcmnin çoxalmasına

285 əgər əmtəyə təklif və tələb artırsa, onda:

- heç nə dəyişməz
 tarazlı qiymət azalar
 tarazlı qiymət artar
 əmtənin tarazlı həcmi artar
 əmtənin tarazlı həcmi azalar

286 əmtəyə tələbin azalması nəyə səbəb ola bilər?

- bu əmtəyə qiymətlərin qalxmasını gözləmək
- bu əmtənin təklifinin azalması
- bu əmtənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması
- istehlakçıların qəlirlərinin artması
- əmtə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması

287 əgər iki əmtənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdir sə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəyə tələb digər əmtəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bu əmtələr qarşılıqlı tamamlandırlar
- bu əmtələr qarşılıqlı əvəzəndirlər
- bir əmtənin qiyməti ikinci əmtənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır
- bir əmtənin qiyməti digər əmtənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

288 əmtə təklifinin azalması nəyi artırır?

- əmtə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- bu əmtəyə olan tələbin
- bu əmtənin gəlir üzrə tələb elastikliyinə
- bu əmtənin qiymət üzrə təklif elastikliyinə
- qarşılıqlı tamamlayan əmtələrə olan tələbin

289 Aşağıdakı müddələrdən hansı qiymət üzrə qeyri-elastik tələbə malik əmtə səciyyəsinə aid deyildir?

- bu əmtə ən zəruri əmtədir
- alıcılar əmtənin alqısına öz xərclərinin cüzü hissəsinə sərb edirlər
- qiymət elastikliyi əmsalı 1 –dən azdır
- əmtəyə tələb həjminin faiz dəyişməsi əmtə qiymətinin dəyişməsinə nisbətən azdır
- bu əmtənin çoxlu miqdarda əvəzediciləri vardır

290 əgər gəlir üzrə əmtəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti-0,7- yə bərabədirsə, on da bu əmtə:

- zinət əşyasıdır
- ən zəruri əmtədir
- tamamlayıcı əmtədir
- əmtə- əvəzedicisidir
- aşağı keyfiyyətli əmtədir

291 əmtə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

- resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi
- istehlakçıların gəlirlərinin artması
- əmtə- əvəzedicisinin olmaması
- istehsal vergilərin artması
- qarşılıqlı tamamlayan əmtəyə qiymətin enməsi

292 A.Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yaraşmaları birləşdirmişdir?

- təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsi
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsi

293 Vergilərin köməyi ilə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektə səbəb ola bilər?

- sadalananlardan heç birinə

- əmtələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi
- əmtələrin istehlakının artması
- əmtələrin istehsalının artması
- qiymətoərin artması

294 əgər əmtənin qiyməti tələb və təklif ayrılarının kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, on da

- həç nə baş verməz
- əmtə artıqlığı əmələ gələr
- əmtə defisiti meydana çıxar
- təklifin həcmi azalar
- tələbin həcmi artar

295 Hansı halda həm tələbin həcmnin, həm də təklifin həcmnin azalması zamanı əmtənin qiyməti artar?

- belə ola bilməz
- əgər tələbin həcmi təklifin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- əgər təklifin həcmi tələbin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- əgər bu əmtə üçün əmtə-əvəzediciləri vardırsa
- əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa

296 əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda bu səbəb olar:

- avtomobilin qiyməti artacaq
- benzinə tələb artacaq
- nəqliyyat xidmətlərinə tələbin azalacaq
- nəqliyyat xidmətlərinin təklif ayrısının sola doğru hərəkət edəcək
- nəqliyyat xidmətlərinin təklif ayrısının sağa doğru hərəkət edəcək

297 Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
- əmtə tarazlıq qiymətilə satılır
- tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər
- əmtəyə tələb və təklif üst-üstə düşür

298 əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmərsə, onda:

- təklif qanunu fəaliyyət göstərir
- əmtənin qiyməti sabit olacaq
- təklif ayrısı daha az mailli şəkə malik olur
- təklif ayrısı daha dikedir
- əmtəyə tələb yüksək olacaq

299 İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddəə tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtə miqdarının artmasına gətirib çıxarır
- tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtə miqdarının artmasına səbəb olur
- təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtə miqdarının azalmasına səbəb olur
- əmtənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtə miqdarının artması ilə nəticələnir
- tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır

300 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək
- əgər əmtənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
- əgər əmtənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar
- əgər əmtənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar

- əgər əmtənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar

301 Aşağıdakı müddəalardan hansı əmtəyə tələb elastikliyinə səciyyəsinə aid deyildir?

- əmtəyə tələbin həcmnin faiz dəyişməsi əmtənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
 alıcılar əmtə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
 qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir
 əgər əmtənin qiyməti artırsa, satışda əldə olunan pul gəliri satıcıda ixtisar olunursa
 əgər əmtənin qiyməti azalırsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri azalırsa

302 əgər iki əmtə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik -2 yə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- bu əmtələr qarşılıqlı əvəzəndirlər
 bu əmtələr qarşılıqlı tamamlayandirlər
 bir əmtəyə tələb digər əmtəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
 bir əmtənin qiyməti digər əmtənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır
 bir əmtənin qiyməti ikinci əmtənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır

303 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- bu əmtənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
 bu əmtənin əvəzəndicilərinin sayından
 əgər əmtəyə tamamlayıcı əmtələr vardırsa
 bu əmtənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya verə bilməsindən
 bu əmtənin ən zəruri əmtə və ya zinət əşyası olmasından

304 əmtənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. əgər bu əmtəyə tələb artarsa, onda:

- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtə miqdarı artar
 həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtə miqdarı azalar
 tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtə miqdarı isə dəyişməz
 tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtə miqdarı isə artar
 tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtə miqdarı azalar

305 əmtənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
 bu əmtəyə tələb elastikdir
 bu əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
 bazarda əmtə qıtlığı yaranar
 bazarda əmtə artıqlığı yaranar

306 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxar bilər?

- dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində
 dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində
 qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
 sahələrarası rəqabət nəticəsində
 vergilərin artması nəticəsində

307 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
 müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
 tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında
 istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında
 sahələrarası rəqabət nəticəsində

308 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- tələb qiyməti
- təklif qiyməti
- normal qiymət
- istehsal qiymət

309 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir
- stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- stabil olaraq tələbi az olan əmtəə

310 Səciyyələrin təhlili metodunun müəllifi kimdir.

- İ.Bentam
- C.Hiks
- K.Lankaster
- C.Klark
- Y.Slutski

311 Fayda nədir?

- nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti
- nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi
- qeyri iqtisadi kateqoriyadır
- insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu
- əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi

312 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- əvəzləyici əmtəələr
- zinət əşyaları
- kənd təsərrüfatı məhsulları
- aşağı keyfiyyətli məhsullar
- tamamlayıcı əmtəələr

313 Bütçə xətti göstərir:

- bazar qiymətlərinin dəyişməsinə
- tələbin ödənilmə dərəcəsini
- tələbin həcmninə qiymətdən asılılığını
- istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
- istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını

314 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır

- faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi
- faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə
- menecer nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi

315 Son faydalılıq - bu:

- istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq
- istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi
- ümumi faydalılıq

- müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

316 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

- yutil
- ümumi faydalılıq
- əvəzetmə effekti
- son faydalılıq
- gəlir effekti

317 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

- təklifin elastikliyi
- bazar qiymətlərinin formalaşması
- bazar tələbinin formalaşması
- istehlakçı davranışı
- tələbin elastikliyi

318 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- marksist və klassik
- ordinalist və kordinalist
- keynsçi və neoliberal
- istehsal və qeyri-istehsal
- marksist və monetar

319 Faydalılıq məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətmişdir:

- K.Marks
- A.Smit
- U.Cevons
- İ.Bentam
- K.Menger

320 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyektı:

- bütün sadalananlar
- istehsal sferası
- mübadilə sferası
- qeyri-istehsal sferası
- maliyyə bazarı

321 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığı azaldar
- ümumi faydalılığı azaldır
- doğru cavab yoxdur
- son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığı isə artır
- ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfi qiymət almasına səbəb ola bilər

322 Qiymət-istehlak xətti birləşdirir.

- büdcə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini
- əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini
- doğru cavab yoxdur

323 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır
- istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur
- son hədd faydalılığı maksimaldır
- nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır

324 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- səmərəsiz texnologiya əsasında istensal edilləndir
- istehlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnir
- istehlakçının sağlamlığına ziyan vurur
- bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır
- istehlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması ilə səciyyələnir

325 Üstünlükvermənin tranzitivlik aksiomu fəaliyyət göstərsə, istehlakçının fərqsizlik əyriləri:

- kəsişə bilməzlər
- şaquli ola bilməz
- üfüqi ola bilməz
- müsbət meyilli ola bilər
- mənfi meyilli ola bilməz

326 koordinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- modellərdən istifadə edilməməsidir
- fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsindədir
- faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir

327 Engel əyrisi göstərir:

- istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını
- istehlakçının tarazlıq vəziyyəti

328 . İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- X nemətinin son faydalılığı
- Y nemətinin son faydalılığı
- düzgün cavab yoxdur
- X və Y nemətlərinin ümumi faydalılığı
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması

329 əgər istehlakçı büdcə xətti ilə hüdudlaşmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- faydalılığı maksimumlaşdırır
- istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- öz gəlirini tam istifadə etmir
- gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir
- bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir

330 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailiyi izah olunur:

- əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə
- istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- istehlakçının üstünlükverimləri ilə
- əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə
- alınan əmtəələrin qiymətləri ilə

331 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- dəyişmir
- artan sürətlə artır
- artan sürətlə azalır
- yavaş sürətlə azalır
- yavaş sürətlə artır

332 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- ümumi faydalılığı
- ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- öz gəlirini
- son faydalılığı

333 əgər son faydalılıq mənfi olarsa ümumi faydalılıq:

- mənfi olur
- artır
- dəyişməz qalır
- nisbətən zəif artır
- azalır

334 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

335 əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişdikdə:

- büdcə xətti sağa dəyişilir
- büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur
- fərqsizlik əyrisi dəyişilir
- büdcə xəttinə təsir etmir
- büdcə xətti sola dəyişilir

336 Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- son faydalılıq dəyişdikdə
- əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda
- bu məhsulların qiymətinin artmasında
- gəlirin həcmi dəyişdikdə
- ümumi faydalılıq dəyişdikdə

337 Fərqsizlik əyriləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- L. Valras
- B.Pareto
- İ. Bentam

- K.Menger
 C.Hiks

338 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
 bərabər miqdarda iki nemətin
 əmtəələr dəstəsinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
 istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi
 əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi

339 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- dəyər qanunu
 tələb qanunu
 Qiffen paradoksu
 Qossenin birinci qanunu
 Qossenin ikinci qanunu

340 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- əvəzləmə səmərəsinin həcmi
 tələbatın ödənilməsi dərəcəsini
 büdcə məhdudluğu həcmi
 ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti
 gəlir effektinin həcmi

341 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- dəyər qanunu
 gəlir effekti
 əvəzləmə effekti
 Qiffen paradoksu
 Qossenin birinci qanunu

342 əmtəəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- “gəlir-istehlak” xətti
 Enqel əyrisi
 əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
 gəlir effektinin qrafik təsviri
 “qiymət-istehlak” xətti

343 İki əmtəənin istehlakı zamanı əmtəələrdən birinin qiyməti düşərsə istehlakçının tarazlıq nöqtəsi yerini dəyişir:

- daha aşağı fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
 daha yüksək fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
 istehlakçının tarazlıq nöqtəsi dəyişmir
 yeni büdcə xəttinə
 həmin fərqsizlik əyrisi boyunca

344 Enqel əyriləri.

- “gəlir-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
 “qiymət-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
 təklifdə dəyişiklikləri əks edilir
 faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.
 fərqsizlik əyriləri ilə üst-üstə düşür

345 Hansı halda aşağı kefiyyətli nemətlərin qiyməti düşdükdə onların istehlakı azalır.

- “Gəlir-istehlak” xətti azalan olduqda
- gəlir effekti əvəzləmə effektindən yüksək olduqda və onlar müxtəlif istiqamətə yönəldikdə
- gəlir effekti və əvəzləmə effektləri eyni istiqamətə yönəldikdə
- gəlir effekti və əvəzləmə effekti müxtəlif istiqamətlərə yönəldikdə
- əvəzləmə effekti gəlir effektindən yüksək olduqda

346 İstehlakçı seçimi nədir?

- doğru cavab yoxdur
- alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi
- faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət
- nemətin faydalılığının hesablanması

347 Tələb əyrisinin mənfə meyilliyi izah oluna bilər:

- son faydalılığın azalması qanunu ilə
- Qiffen paradoksu ilə
- gəlir effektilə
- fərqsizliklərin əyriləri ilə
- Qossenin ikinci qanunu ilə

348 Nemətlərin son faydalılığı arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

- düzgün cavab yoxdur
- onların qiymətləri
- onların dəyərləri
- fərqsizlər əyriləri
- büdcə xətləri

349 Ümumi faydalılığın aşağıdakı siyahıda hansı son hədd faydalılığının azalması qanununu əks etdirir:

- 300,400,500,400
- 300,400,500,600
- 300,550,850,1200
- 300,500,1700,9700
- 300,350,370,380

350 Aşağıdakı müddəalardan hansı düz deyildir?

- fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
- bütün mülahizələr doğrudur
- büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir

351 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- ümumi faydalılığı
- ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- öz gəlirini
- son faydalılığı

352 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır

- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

353 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- düzgün cavab yoxdur
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi
- büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə
- fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə

354 Qiffen paradoksu ibarətdir:

- əmtəələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində
- əmtəənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında
- əmtəənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda
- son faydalılığın artmasında
- ümumi faydalılığın azalmasında

355 əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- son hədd faydalılığı son hədd faydalılığını üstələyir
- istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- qiymətlərin azalması əmtəəyə nisbi cəlbədiciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur
- əgər əmtəənin qiyməti azalarsa istehlakçının həmin əmtəədən real gəliri artır
- təkrar istehlakçılarda əmtəənin faydalılığı azalır

356 İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır
- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır
- əmtəənin qiyməti azalarsa istehlakçının bu əmtəədən istifadəsinin real gəliri artır
- istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir
- hansı əmtəənin alınmasına, sərflənməsinə baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir

357 Özəlləşmənin I proqramında müəssisələrinin kiçik, orta və iri müəssisələrə bölünməsi üçün meyar kimi qəbul olunmuşdur.

- belə meyar yoxdur
- məntətin həsmi
- kapitalın həsmi
- işləyənlərin sayı
- iştehsalın həsmi

358 Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- kapitalın təkrar istehsal prosesi
- kapital dövrü
- kapitalın dövriyyə sürəti
- kapitalın dövriyyə vaxtı
- investisiya dövrü

359 İntestisiya mənbəyinə aid deyil:

- sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər

- bank kreditləri
- mənfəət
- dividendlər

360 Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- investisiya
- amortizasiya
- kapitalın dövriyyəsi
- kapitalın dövrəni
- diskontlaşdırma

361 Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- sahibkarlıq
- marketinq
- menecment
- kommersiya
- biznes

362 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- biznes
- menecment
- kommersiya
- sahibkarlıq
- marketinq

363 Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər
- Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışa çıxarılmır
- Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur
- Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur

364 Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- diversifikasiya
- rəqabət
- qovuşma
- İri firma tərəfindən udulması
- əksmərkəzləşdirmə

365 Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- yuxarıdakıların heç biri
- davranış nəzəriyyəsi
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə

366 Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- investisiya kapitalı
- maliyyə kapitalı
- əsas kapitalı
- dövriyyə kapitalı

- nizamnamə kapitalı

367 İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- investisiya kapitalı
 maliyyə kapitalı
 əsas kapital
 dövriyyə kapitalı
 nizamnamə kapitalı

368 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
 diversifikasiya
 daxili artım
 şaquli inteqrasiya
 üfüqi inteqrasiya

369 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- sadalananlardan heç biri
 həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
 firmaların menecer nəzəriyyəsi
 ənənəvi firma nəzəriyyəsi
 çoxməqsədli nəzəriyyə

370 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edir:

- iqtisadi mənfəət
 əsas kapitalı
 dövriyyə kapitalı
 amortizasiya fondu
 qiymətli kağızları

371 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- avans edilmə
 maliyyələşmə
 investisiya
 amortizasiya
 diskontlaşdırma

372 İntestisiya – bu:

- kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri
 məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər
 əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər
 istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
 istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri

373 İntestisiya resursları bunlardır:

- müəssisənin nizamnamə kapitalı
 maliyyə və insan resurslarının məcmusu
 investisiya şirkətlərinin vəsaiti
 istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
 təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar

374 Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- əsaslı tikinti xərcləri
- ictimai fondlara ödəmələr
- əməyin ödənilməsi xərcləri
- kapitalın alınmasına çəkilən xərclər
- avadanlığın alınması xərcləri

375 Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- orta istehsal xərcləri
- fiziki aşınma
- mənəvi aşınma
- mənfəət
- amortizasiya

376 Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- kapitalın dövriyyəsi
- fiziki aşınma
- mənəvi aşınma
- investisiyalaşdırma
- diskontlaşdırma

377 Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- kapitalın dövriyyəsi
- fiziki aşınma
- mənəvi aşınma
- investisiyalaşdırma
- diskontlaşdırma

378 Kapital ünsürlərinin artması hesabına istehsalın həcmının artması nə adlanır?

- kapitalın dövrünü
- amortizasiya
- kapitalın dövriyyəsi
- investisiya
- diskontlaşdırma

379 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- sadalananlardan heç biri
- menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə
- davranış nəzəriyyəsi
- həmçininin maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi

380 Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- konqlomerat
- üfqi birləşmə
- şaquli birləşmə
- diversifikasiya

381 Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə

- konqlomerat
- üfûqi bərləşmə
- şaquli birləşmə
- diversifikasiya

382 Birləşmək – bu:

- firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi
- inhisarçı danışığı
- bir firma tərəfindən digərinin alınması
- şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi

383 Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- firmanın davranış nəzəriyyəsi) sadalananlardan heç biri
- həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- əənəvi firma nəzəriyyəsi

384 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- sadalananlardan heç biri
- həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- əənəvi firma nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə

385 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- bütün sadalananlar mövcuddur
- həcmə maksimallaşması nəzəriyyəsi
- menecer
- əənəvi
- məqsədlərin maksimallaşması nəzəriyyəsi

386 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- rəqabətin növündən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- kapital qoyuluşu sahəsindən
- kəmiyyətindən
- kapital üzərində mülkiyyətin formasından

387 İntestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- illik mənfəətə
- illik amortizasiya + illik mənfəət
- fiziki aşınma məbləğinə
- məənəvi aşınma məbləğinə
- illik amortizasiya

388 Dövrüyyə kapitalına aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- iş qüvvəsi

- qeyri-istehsal binaları
- xammal
- materiallar

389 əsas kapitalla aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- avadanlıqlar
- qurğular
- istehsalat binaları
- yanacaq

390 Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- əmtəə
- qeyri-məhsuldar
- məhsuldar
- pul

391 Kapitalın dövriyyəsi - bu:

- pul kütləsinin dövrünü
- investisiya prosesi
- kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi
- sənaye kapitalının dövrünün daim təkrar olunması
- əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi

392 Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- məhsuldar
- pul
- əmtəə
- kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır

393 Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- Ə-Ə1
- Ə1 – P1
- ... İ ...
- P – Ə
- P – P

394 Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- Ə-Ə1
- ...Ə1 – P1
- ... İ ...
- P – Ə
- P – P1

395 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- menecmentdir
- sahibkarlıqdır
- kommersiyadır
- biznesdir

marketinqdir

396 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- menecment
 sahibkarlıq
 kommersiya
 biznes
 marketinq

397 Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- bütün sadalananlar
 qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait
 borc vəsaitləri
 firmanın öz resursları
 firmaların birləşməsi

398 Həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- son hədd xərclərinin hesablanması
 alıcı üstünlükveriminin hesablanması
 son hədd gəlirlərinin hesablanması
 mənfəətin bölüşdürülməsi
 firma işçilərinin artırılması

399 Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- səhmlərin miqdarının artırılması
 satışdan gəlirin maksimallaşdırılması
 firma həcmnin maksimallaşdırılması
 mənfəətin maksimallaşdırılması
 istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi

400 Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcmi maksimallaşdırmağa üstünlük verir:

- oliqopoliya şəraitində
 həmişə
 uzunmüddətli dövrdə
 qısamüddətli dövrdə
 inhisarçılıq şəraitində

401 Boumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- izafi dəyər nəzəriyyəsi
 menecer nəzəriyyəsi
 çoxməqsədli nəzəriyyə
 ənənəvi firma nəzəriyyəsi
 həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

402 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- menecment
 sahibkarlıq
 kommersiya
 biznes
 marketinq

403 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- sabitlik
- kütləvi istehsal məsrəflər

404 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- qeyri-sabitlik
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- idarəetməyə az xərclərin olması
- reklama az xərclərin çəkilməsi

405 Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- diskontlaşdırılmış dəyərdir
- ümumi investisiyalardır
- dövriyyə kapitalıdır
- əsas kapitaldır
- mənəvi aşınmadır

406 İntestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü
- başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti
- ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti

407 Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfümeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- diversifikasiya
- daxili artım
- Üfüqü inteqrasiya
- şaquli inteqrasiya
- əksmərkəzləşdirmə

408 Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikini alması nəyə misaldır.

- əksmərkəzləşdirmə
- daxili artım
- şaquli inteqrasiya
- Üfüqü inteqrasiya
- diversifikasiya

409 əsas kapitalın dəyərinin istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- əmək məhsuldarlığını
- amortizasiya norması
- fondverimini
- illik amortizasiyanı
- əməyin fondyora yüklənməsini

410 əsas kapitalın dövriyyəsinə aid olmayanı göstərin:

- diskontlaşdırma
- amortizasiya
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- investisiya

411 Texnoloji səmərəlilik nədir?

- mövcud istehsal ehtiyatlarından istifadə olunması texnologiyası;
- hazırda ən yeni texnologiyaların tətbiqi;
- verilmiş buraxılış həcminin təmin edilməsi üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uyğunlaşdırılması;
- istehsalda işçilərin maşınlarla əvəz olunmasının ən yaxşı üsulları;
- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsulu;

412 Mikroiqtişadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:

- texnoloji proseslərin cəmidir.
- ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;
- maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
- istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
- bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;

413 X.Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:

- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- güzəşt məharəti
- vaxt məhdudliyinin təyin edilməsi
- hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
- büdcə məhdudliyinin tətbiq edilməsi

414 Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:

- udulma
- daxili artım
- üfqi inteqrasiya
- diversifikasiya
- əks-mərkəzləşdirmə

415 Marketing termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?

- XX əsrin sonunda İtaliyada
- XX əsrin ortalarında Fransada
- XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
- XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
- XIX əsrin sonunda Almaniyada

416 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:

- Kooperasiya edilmə
- Sahibkarlıq fəaliyyəti
- Səhmləşdirmə
- Kapitalın diversifikasiyası
- Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi

417 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- diversifikasiya
- daxili artım

- şaquli inteqrasiya
 üfûqi inteqrasiya

418 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:

- bütün sadalananların marağını daxil edir
 menecerlərin
 fərdi sahibkarların
 fəhlələrin
 səhmdarların

419 Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir
 bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir
 mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün
 firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
 bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır

420 Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- bütün yuxarıda sadalananlar üçün
 əsas və dövriyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün
 müxtəlif vaxtlarda baş verən hərcləri və nəticələri müqayisə etmək üçün
 amortizasiya normasını hesablamaq üçün
 kapitalın dövriyyə sürətini ölçmək üçün

421 İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- əmək məhsuldarlığını
 fondverimini
 kapitalın son hədd məhsulunu
 amortizasiya normasını
 fondtutumunu

422 Avadanlığın aşınması artdıqca amortizasiya fondu:

- əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq
 artacaq
 azalmayacaq
 dəyişilməyəcək
 əvvəl artacaq, sonra azalacaq

423 Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitala çevrilir:

- pul kapitalına
 əmtəə və pul kapitalına
 əmtəə kapitalına
 dövriyyə kapitalına
 məhsuldar kapital ünsürlərinə

424 İntestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- ərazi quruluşuna görə
 təkrar istehsal quruluşuna görə
 bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur
 istehsal xərcləri quruluşuna görə
 sahə quruluşuna görə

425 Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- bütün mərhələləri
- II və III
- I və II
- I və III
- kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir

426 əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alarıq:

- amortizasiya norması
- amortizasiya fondu
- fond verimi
- kapitalın son hədd məhsulu
- illik amortizasiya

427 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Müasir firma adı çoxprofilli istehsaldır
- Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər
- Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənirlər
- Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz
- Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur

428 Doğru olmayanı göstərin:

- menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.
- menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.
- davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.
- ənənəvi nəzəriyyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir.

429 Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- sosial şərtlər
- ekoloji vəziyyət
- siyasi şərait
- içtimai fikir
- firmanın işçilərinin mənəvi səviyyəsi

430 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- kartel
- inhisar
- duopolya
- monopsoniya
- konqlomerat

431 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- avans edilmə
- amortizasiya
- investisiya
- maliyyələşmə
- diskontlaşdırma

432 Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- pulun dövriyyə sürəti

- kapitalın dövrünün həyata keçirildiyi vaxt
- müəyyən dövr ərzində kapitalın dövrünün sayı
- kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt

433 Maliyyə investisiyaları – bu:

- Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- qeyri-dövlət investisiyaları
- dövlət investisiyaları
- bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar

434 əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- əsas kapital
- dövrüyyə kapitalı
- insan kapitalı
- yalançı kapital
- nizamnamə kapitalı

435 Firmanın xarici artımının səbəbi:

- qovuşma və udulma
- bank krediti
- bütün sadalanan amillər
- investisiya
- qiymətli kağızların əlavə buraxılışı

436 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
- dövlət
- səhmdar
- xüsusi
- bələdiyyə

437 Bixeviorizm adlanır:

- sadalananlardan heç biri
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- davranış firma nəzəriyyəsi
- menecer firma nəzəriyyəsi

438 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- Fransa
- Böyük Britaniya
- Kanada
- Almaniya
- Yaponiya

439 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- bütün sadalananlar
- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- firma həcmə maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması
- xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması

- satışın həcmnin və firma gəlirlərinin artırılması

440 Mühasibat mənfəəti:

- aşkar və gizli xərclərin cəmidir
 məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
 məhsul satışı və aşar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
 məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
 iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur

441 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
 qeyri - aşkar xərclərdir
 mühasibat xərcləridir
 iqtisadi xərclərdir
 qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir

442 Orta dəyişən xərclər –bu:

- məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
 xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
 kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
 istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir
 məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir

443 Orta sabit xərclər - bu:

- ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərkdir
 xammal, avadanlıq ,nəqliyyata məsrəflərdir
 məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
 məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
 məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir

444 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir :

- orta və son hədd xərclərini vurmaq
 orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
 ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
 ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
 sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

445 Qeyri –aşkar xərclər –bu:

- müəssisənin öz resurslarından istifadə edilməsi nəticəsində əmələ gələn xərclər
 istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
 mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
 istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir
 mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər

446 Orta xərclər – bu:

- orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
 məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
 məhsul buraxılışını kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
 məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir
 dəyişən və sabit xərclərin cəmidir

447 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına

448 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- aşkar və qeyri- aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o çümlədən normal mənfət
- aşkar xərclər, amma qeyri – aşkar xərcləri daxil etmir
- qeyri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- nə aşkar, nə də qeyri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir

449 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- daimi xərclər
- gizli xərclər
- orta xərclər
- son hədd xərcləri
- aşkar xərclər

450 Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- iqtisadi mənfəətə
- daimi xərclərə
- dəyişən xərclərə
- gizli xərclərə
- mühasibat mənfəətinə

451 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- iqtisadi mənfəətdir
- iqtisadi xərclərdir
- gizli xərclərdir
- aşkar xərclərdir
- mühasibat mənfəətidir

452 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa qədər:

- verimin azalması effekti başlayana qədər
- miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- sabit xərclər aradan qalxana qədər

453 Daimi xərclər qrafiki:

- koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- müsbət maillikli əyridir
- mənfi maillikli əyridir
- şaquli düz xətdir
- üfüqi düz xətdir

454 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- ümumi xərclər əyrisi ilə
- istehsal funksiyası ilə

- istehsal imkanları əyrisilə
- məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- təklifin elastikliyi ilə

455 Texnologiya səmərəliliyi – bu:

- ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir
- istehsalatda işçilərin məşinlər və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur
- məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır

456 Sabit xərclər – bu :

- mühasibat xərcləridir
- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəfləridir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının, minimum xərcləridir
- firmanın hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərcləridir
- qeyri- aşkar xərcləridir

457 İstehsal funksiyası göstərir:

- hansısa əmtənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə
- istehsal həcminin dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət neçə dəyişir
- bu və ya digər əmtənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.
- əmtə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı
- istehsalın həcmində istifadə olunan istehsal amillərinə, miqdarında asılılığı

458 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmində artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmində artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır:
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırırırlar
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmində azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.

459 Ümumi(məcmu) xərclər – bu:

- qeyri – aşkar xərclər– mühasibat xərcləri
- mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- son hədd xərcləri + orta xərclər
- sabit xərclər– dəyişən xərclər
- sabit xərclər+ dəyişən xərclər

460 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərclər
- mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti

461 Dəyişən xərclər – bu:

- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərcləridir
- istehsal həcmində dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərcləridir
- istehsal həcmində dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərcləridir
- aşkar və qeyri –aşkar xərcləridir
- alternativ xərcləridir

462 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- təkmil rəqabətli bazar üçün
- qısa müddətli dövrdə
- az müddətli dövrdə
- inhisarçı firma üçün
- inhisar rəqabətli bazar üçün

463 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 40
- 300
- 260
- 560
- 36

464 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- 12120
- 563920
- 564080
- 5070
- 7050

465 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 5
- 4
- 20
- 40
- 3

466 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- 1800
- 3240
- 45
- 720
- 2520

467 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- 1200
- 1440
- 11
- 12
- 14

468 Orta istehsal xərclərinin dəyişməsi bundan asılıdır:

- iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasındakı fərqlər
- miqyasda qənaət qanununun və azalan verilmə qanununun fəaliyyəti
- ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsi
- son hədd xərclərinin dəyişiklikləri
- istehsal amillərinin istifadə səmərəliliyi

469 Düzgün müddəanı tapın:

- son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir
- iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təjəssüm etdirir
- istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- ümumi sabit xərclər istehsal həcmiminin dəyişməsi ilə dəyişmir

470 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- mənfəət 0-a bərabərdir
- mənfəət maksimumdur
- orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- son hədd xərcləri minimumdur
- orta dəyişən xərclər minimumdur

471 Sabit xərclərə aiddir:

- idarəetmə heyətinin əmək haqqına, xammalı alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- idarəetmə və mühafizə heyətinin əmək haqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- fəhlələrin əmək haqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- işçilərin əmək haqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentə ödənişləri
- xammal, elektrik enerjisi nə məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

472 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- məhsulun buraxılış həcmiminin artması ilə azalır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən çoxdur
- məhsulun buraxılış həcmiminin dəyişməsindən asılı deyildir
- son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır

473 Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- istehsalın həjminin artması ilə son hədd xərclərinin qiyməti mənfə olmur
- istehsada istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- istehsalın həcmiminin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həjmi ixtisar olunmağa meyl edir

474 Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- istehsalçıya mövcud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəti
- mənfəətin orta sahə normasını
- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- gəlirin xərjləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini
- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini

475 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 1400
- 1500
- 900
- 150
- 9000

476 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- 1200
- 1000
- 120
- 10
- 100

477 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- 65000
- 49000
- 650000
- 490000
- 90000

478 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 5800
- 775
- 9000
- 93700
- 84000

479 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 13500
- 105000
- 120000
- 135000
- 10500

480 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- son hədd gəliridir
- orta mənfəətdir
- ümumi mənfəətdir
- orta gəlirdir
- orta xərclərdir

481 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- son hədd gəliridir
- orta xərclərdir
- ümumi mənfəətdir
- orta mənfəətdir
- orta gəlirdir

482 əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:

- son hədd gəliridir
- minimum gəlirdir
- maksimum gəlirdir
- ümumi gəlirdir
- orta gəlirdir

483 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1937-ci ildə Danimarkada
- 1935-ci ildə Belçikada
- 1914-cü ildə ABŞ-da
- 1890-cı ildə ABŞ-da
- 1889-cu ildə Kanadada

484 Eyni növ əmtənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Polipoliya
- Oliqopoliya
- İnhisar
- Monopsoniya
- Oliqopsoniya

485 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- sadalananların hamısı aiddir
- oliqopsoniya
- oliqopoliya

486 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

- istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması
- istehsalçıların differensiasiyası
- əmtələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
- cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü

487 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- Pareto meyanı
- Lorents əyrisi
- Filips əyrisi
- son hədd əvəzləmə norması
- Lerner indeksi

488 Bazar hökmüranlığı nədir?

- tam rəqabət qabiliyyətlilik
- bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- firmanın alıcılar üzərində hökmüranlığı
- tələb qanunu ilə hesablaşmaq imkanı

489 Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- heç bir tərif
- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət
- sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət

490 Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır?

- D.Robinson, E.Çemberlin
- M.Fridman, L.Erxard

- A.Smit, D.Rikardo
- K.Marks, F.Engels
- V.Parreto, L.Valras

491 əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşsınsa, deməli:

- bütün sadalananlar düzdür
- sahə nadir məhsul buraxır
- firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür
- sahə üçün bazar hakimiyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

492 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- adı çəkilənlərdən heç biri
- sabit forma
- təbii forma
- təsadüfi forma
- ümumi forma

493 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
- qiymət orta xərclərə bərabər olarsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- firmanın təkcə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
- orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa

494 Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- adları çəkilənlərdən heç biri ilə
- orta dəyişən xərclər əyrisi
- orta xərclər əyrisi
- son hədd xərcləri əyrisi
- ümumi xərclər əyrisi

495 Sahə anlayışı təxmin edir:

- ümumi təşkilati prinsiplərlə xarakterizə olunan firmalar qrupu
- bir texnologiya istifadə edən firmalar qrupunu
- bir-birini qarşılıqlı tamamlayan məhsullar istehsal firmalar qrupunu
- eyni resursları istifadə edən firmalar qrupunu
- bir-birini qarşılıqlı əvəz edən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu

496 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxsa biləcək?

- duopoliya
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- inhisar
- təkmil rəqabət

497 Heç biri əmtənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- duopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- inhisar

- oliqopoliya

498 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
 sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı
 çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
 çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
 əmtələrin differensiasiyası

499 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisarı hesab olunur?

- istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
 satışın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;
 satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
 istehsalın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
 satışın 35 %-ni öz ilində cəmləşdirən bir müəssisə

500 Təbii inhisar

- rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
 nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalçı
 əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
 əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
 istehsalın həcmi razılaşdıran müəssisələr birliyi;

501 İnhisarin səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- bütün resursların tam mobilliyi
 inhisar mənfəətini mənimsəmək
 bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
 istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
 digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması

502 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- 6
 4
 3
 2
 5

503 İstehsal inhisarçılıığı nədir?

- hansısa bir əmtənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
 müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
 əlverişli satış şəraitidir
 əlverişli istehsal şəraitidir;
 istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;

504 Rəqabət nədir?

- istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğurunda mübarizədir
 istehlakçılar arasında mübarizədir;
 istehsalçılar arasında mübarizədir;
 bazar təsərrüfatı subyektləri arasında əmtələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
 müəssisələr arasında bəhsləşmədir;

505 Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- bazar
- satışıda, alışda əlverişli şərait;
- iqtisadiyyatın inkişaf etdirmək;
- istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq;
- latın sözü olub (concuere) "toqquşma" deməkdir.

506 Sağlam rəqabətin əsas metodlara aid deyil.

- malın keyfiyyətinin artırılması
- yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ett-nin nəticələrindən istifadə və s.;
- reklam, satışı qədər və satışıdan sonrakı xidmətin inkişafı;
- qiymətin aşağı salınması;
- saxta malların istehsalı

507 Haqsız rəqabətin əsas metodlara aid deyil .

- istehlakçıların aldadılması;
- rüşvət və şantaj etmə işgüzar hesabatları ilə fırıldaqçılar;
- rəqibin məhsulunun saxtalaşdırılması;
- iqtisadi (sənaye) kəşfiyyatı;
- satışıdan sonrakı xidmətin inkişafı;

508 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- sadalanan hallardan heç birində
- inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa
- bazarda həcmiə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərirsə
- inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

509 İnhisar hakimiyyəti- bu:

- sadalananlardan heç biri
- istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı
- zamanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- öz əmtəəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsir etmə imkanı

510 İlk antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- danimarkada 1937-ci ildə
- abş -da 1914-ci ildə
- abş -da 1990-ci ildə
- kanadada 1889-cu ildə
- belçikada 1935-ci ildə

511 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- müsbət meyilli
- qırıq xətt
- üfüqi xətt
- şaquli xətt
- mənfi meyilli

512 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- dəbli geyimlər

- avtomobil
- bərbər xidməti
- polad
- firmaların səhmləri və istiqrazları

513 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif ayrısı:

- bütün cavablar doğrudur
- mənfi meyilli
- üfüqi xətt
- şaquli xətt
- bütün cavablar düz deyil

514 əgər əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa firma nə etməlidir?

- düzgün cavab yoxdur
- həmin əmtənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı
- həmin əmtənin istehsalını azaltmalı
- həmin əmtənin istehsalını artırmalı
- həmin əmtənin istehsalını dayandırmalı

515 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- orta xərclər son hədd xərclərinədən yüksək olarsa

516 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- bütün sadalananlar nəzərə alınır
- qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti
- sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
- sahədə firmaların sayı
- firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə

517 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarırlar
- yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
- cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır
- istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
- istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur

518 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- sahəarası
- sahədaxili
- firmalararası
- funksional
- firmadaxili

519 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- bütün sadalananların hamısının yeri var
- firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- firmalar qiymətə təsir göstəririlər

- bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur

520 Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- bütün sadalananlar mövcuddur
 iqtisadi
 inzibati-iqtisadi
 inzibati-hüquqi
 qanunvericiliyi

521 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
 bu əmtənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
 bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
 nadir xammal resursuna sahib olmaq
 firmanın istehsal etdiyi əmtəyə tələbin yüksək elastikliyi

522 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- sindikat və trest
 trest və konsem
 sindikat və kartel
 kartel və trest
 konsem və kartel

523 İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- bütün sadalananlar
 istehsalın miqyası
 istehsal resursları üzərində nəzarət
 bazarın həcmi
 inzibati yardım

524 Müasir antiinhisar tənzimlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- bazarın inhisarlaşması
 qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyətləri
 qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr
 firmaların qovuşması
 bütün sadalananlar

525 İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
 məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən
 alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən
 onun məhsuluna tələb elastikliyindən
 sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından

526 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
 orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
 orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
 orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqinə
 orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

527 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- düz şaquli
- müsbət meyilli əyri
- koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- mənfi meyilli əyri
- əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

528 Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- hesablanmır
- vahidə bərabərdir
- sıfıra yaxınlaşır
- mənfidir
- sonsuzluğa yaxınlaşır

529 Herfindal-Hirşman indeksinin kəmiyyəti vahidə yaxınlaşarsa, bu o deməkdir ki :

- bütün göstərilənlər düzqündür
- sahədə müstəsna məhsul istehsal edilir;
- sahədə çox sayda firma fəaliyyət göstərir;
- sahə üçün qabağçıl texnoloqiyaaların istifadə edilməsi səciyyəvidir;
- sahə üçün bazar hökmürlünlüğünün yüksək səviyyəsi səciyyəvidir;

530 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənəşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istifadə edilir?

- bütün yuxarıdakılar doğrudur
- bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
- müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- sahə hədlərinin yüksək olması

531 Bazarda təkml rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
- istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- firmalar iqtisadi mənəfət əldə edə bilmir
- firmalar müxtəlif əmtələr istehsal edir

532 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- Sadalananların hamısı aiddir
- Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
- Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı

533 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması
- istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması
- resurslardan rəşional istifadəyə rəvac verməsi
- qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi

534 Rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına aid deyil:

- sadalananların hamısı qeyri-qiymət metodlarına aiddir
- əmtənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması

- əmtənin istehlakçıya çatdırılması
- əmtəələrə satışdan sonra xidmət
- dempinq qiymətlərinin tətbiqi

535 Ümumi mənfəət bərabərdir:

- ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- orta və son hədd mənfəətin cəminə
- orta gəlirlə orta xərclərin fərqi
- istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
- orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə

536 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
- Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir
- Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
- İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- Özünütənzimləmə qabiliyyəti

537 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtənin qiyməti bərabərdir:

- orta xərclərə
- son hədd xərclərinə
- sabit xərclər
- son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- orta xərclər + iqtisadi mənfəət

538 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- cəmiyyətin resursları elə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur
- bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır

539 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması- bu:

- sadalananlardan heç bir
- konsermdir
- kartellidir
- sindikattır
- trestdir

540 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar- bu:

- oliqopoliyadır
- sadə inhisardır
- təbii inhisardır
- dövlət inhisarıdır
- mənopsoniyadır

541 əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifinin azalırsa, onda bu:

- bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- əmtənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- əmtənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
- bazarda əmtəə difisitinə səbəb olar
- bazara heç cür təsir köstərməz

542 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- kiçik biznesə yardım etməkdir
- bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir
- büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır

543 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu
- əmtəələrin defisiti
- inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- resurslara qiymətlərin artması
- qiymət diskriminasiyası

544 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- doğru cavab yoxdur
- Şaquli xətt
- üfüqi xətt
- mənfi mailliyə malikdir
- müsbət mailliyə malikdir

545 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- amortizasiya normasını
- Lerner indeksini
- firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- son hədd əvəzləmə normasını
- Herfindal-Hirşman indeksini

546 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasındı fərq:

- istehsalçının əlavə gəliridir
- iqtisadi mənfəətdir
- mühasibət mənfəətdir
- sabit xərclərdir
- dəyişən xərclərdir

547 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər
- Öz məhsulunun təklifini artırır
- daha çox həcmdə məhsul satar
- daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edər
- öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışar

548 əgər təkmil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələnəcək
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələnəcək
- sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək
- doğru cavab yoxdur

549 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- doğru cavab yoxdur
- bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- firmaların arasında rəqabət güclənir
- firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir
- əmtəə qıtlığı yaranır

550 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil
- bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- tələbin qiymətə görə elastikliyi sıfıra bərabərdir.

551 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir

552 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmürlüğü indeksini göstəricisidir.

- I/P
- $(P-MC)/P$
- P/E
- $(P-MC)/E$
- $P/(P-MC)$

553 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- düzqün cavab yoxdur
- əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- firma məhsulu minimal qiymətlə satır;
- firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;

554 İnhisar hökmürlüğü tullantısız texnoloqiya əsaslanan mebel istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- qapalı inhisar
- təbii inhisar
- monopsoniya
- dövlət inhisar
- açıq inhisar

555 Yeni firmaların sahəyə daxil oşması üçün maneələrə aiddir:

- miqyas effekti
- patentlər
- bütün göstərilənlər
- firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi
- tanınmış ticarət nişanları

556 əgər əmtəənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- yeni texnologiyaya keçməli
- qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- əmtəənin qiymətini artırmalı

- istehsalı dayandırmalı
- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

557 Mənfəəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

558 Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- tələb əyrisi şaqulidir
- son hədd gəliri əyrisi mövcüd deyil
- tələb əyrisi üfüqidir
- son hədd gəliri şaqulidir

559 AVC əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- düzgün cavab yoxdur
- firmanın bağlanması nöqtəsi
- uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazılıq nöqtəsi
- qısamüddətli firmanın tarazılıq nöqtəsi
- itgisizlik nöqtəsi

560 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- daima yeri var
- uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
- əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər
- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

561 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- sövdələşmə qiyməti
- alıcı qiyməti
- sərbəst qiymət
- inhisarçı qiyməti
- satıcı qiyməti

562 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- İnhisar
- Oliqopoliya
- Polipoliya
- Oliqopsoniya
- Monopsoniya

563 Oliqopoliya modelində firmanın davranış strategiyası bundadır:

- bazarda payının qorunmasına çalışmalıdır
- rəqiblərin davranışını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- dəyişməz qiymət siyasəti həyata keçirməlidir

- bütün cöstərilənlər
- firmanın mənəfatının bölgüsü

564 Qiymət diskriminasiyası – bu:

- eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışıdır
- daha keyfiyyətli əmtəyə qiymət artımıdır
- işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi
- qiymətlərin daimi artımı

565 Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- sadalanan halların heç birində
- təkml rəqabət
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət
- inhisar

566 Firmalar arasında saziş – geniş yayılmış haldır:

- bütün sadalanan hallarda
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- təkml rəqabət
- oliqopoliya

567 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- ticarət
- kənd təsərrüfatı
- məişət xidmətləri
- avtomobil istehsalı
- ayaqqabı istehsalı

568 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparən çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- duopoliya
- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- təkml rəqabət

569 Oliqopoliya – bu:

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparən çoxlu firmaların bazarı
- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma

570 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- oliqopoliya
- inhisar
- təkml rəqabət
- duopoliya
- inhisarçı rəqabət

571 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
- müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər
- firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır

572 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
- son hədd xərcləri minimal olsun
- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
- son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun

573 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- alıcı tələbinə uyğun əmtəəni istehsal etsin
- az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
- istehsalın elə həcmi ki, $MR=P$ olsun
- son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə

574 İstehlakçının inhisar vəziyyəti – bu:

- duopoliya
- inhisar rəqabəti
- oliqopoliya
- oliqopsoniya
- monopsoniya

575 İnhisarçı firma bacarır:

- istənilən həcmdə əmtəəni istənilən qiymətə satmaq
- öz əmtəəsini istənilən qiymətə sata
- maksimum mənfəət verə bilən məhsul buraxılışı və qiymət kombinasiyasını seçə
- istənilən həcmdə məhsul sata
- tələbin elastikliyinə təsir edə

576 əvəzedicisi olmayan əmtəənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- duopoliya
- oliqopoliya
- təkmil rəqabətli firma
- monopsoniya
- inhisar

577 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- bütün cavablar doğrudur
- firmalar əmtəələri eyni bir qiymətə satırlar

578 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmaz, çünki:

- sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur
- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- firmalar qiymətləri qaldırır və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar

579 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- XIX və XX əsrlərin hüdudunda
- XIX əsrin birinci yarısında
- XX əsrin ikinci yarısında
- hazırkı dövrdə
- XVIII əsrdə

580 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur
- Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır

581 İnhisarın mənfi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı inhisarların mənfi xüsusiyyətləridir.
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- xammalın qiymətinin aşağı salınması
- məhsulun qiymətinin artırılması

582 Oliqopolianın təkmil rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- oliqopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirillir
- onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- oliqopoliya şəraitində təkmil rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur

583 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir
- firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər
- firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər

584 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın
- öz mənfəətini artırsın
- istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırsın
- istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın

585 əmtəələrin differensiallaşdırılması anlayışı dedikdə nə başa düşülür:

- doğru cavab yoxdur
- firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- firmanın istehsal məhsulunun istehlak kəfiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması

- rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
- firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

586 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- topdansatış alıqları üstünlük əldə edər
- doğru cavab yoxdur
- firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar
- onun istehsalının həcmi azalar
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar

587 Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- əmtəə qıtlığı mövcuddur
- təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır
- qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
- qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
- tarazlı təklifin kəmiyyəti dəyişməyir

588 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştəkelberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- monopsoniyaların
- təkmil rəqabətli firmaların
- inhisarların
- oliqopoliyaların
- inhisar rəqabəti şəraitində firmaların

589 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox rəqabət davranışını nəzərə almalıdır:

- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- monopsoniya
- inhisar
- inhisar rəqabəti

590 Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

- monopsoniyalar
- oliqopoliyaya
- inhisara
- inhisarçı rəqabətə
- təkmil rəqabətə

591 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- bazar nöqtəyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
- məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır
- təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın “qiymət müharibələrinə” aparır
- cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

592 Hal-hazırkı dövrdə bazar münasibətlərinin ən geniş yayılmış tipi:

- mükəmməl rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya
- duopoliya
- inhisar rəqabəti

593 Firmanın davranış strategiyası, bu:

- qiymət diskriminasiyasının həyata keçirilməsi
- uzunmüddətli və qısamüddətli dövrlərdə məqsədlərin koordinasiyası
- bazar payının saxlanmasına can atmaq
- dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması
- rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi

594 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır

- sadalanan strukturların heç birində
- duopolialara
- monopolialara
- oliqopolialara
- təkmil rəqabətli firmalara

595 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- oliqopolialara
- inhisarlara
- sadalanan strukturların heç biri
- duopolialara
- təkmil rəqabətli firmalara

596 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur
- nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə

597 əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisarı onlar daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- duopolya
- oliqopolya
- təbii inhisar
- monopsopiya
- sadə inhisar

598 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur:

- şaquli əyrisi
- inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur
- yüksələn əyri
- enən əyri
- üfüqi xətt

599 Təbii inhisarların adılərdən fərqi:

- çox aşağı son xərcləri
- yüksək mənfəəti ola bilməz
- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir
- həmişə iqtisadi mənfəət var
- $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır

600 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- qaz təchizatı
- yeyinti sənayesində
- enerci təchizatı
- rabitə
- su təchizatı

601 İnhisarçı sahəyə digər firmaların daxil olması yolundakı maneələrə aid deyildir:

- yuxarıda sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün sədd hesab olunurlar
- müəyyən məhsulu istehsal etmək üçün firmaya müstəsna hüquq verən patentlər
- həmin fəaliyyət növü ilə məşğul olmağı yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- nadir xammal resurslarına malik olmaq
- firmanın istehsal etdiyi məhsula tələbin yüksək elastikliyi

602 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- eyni əmtənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
- inhisar həmişə mənfəət əldə edir.
- inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir

603 Təbii inhisara misal ola bilər:

- OPEK təşkilatı
- IBM şirkəti
- bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- şəhər metropoliteni
- "Respublika" Bankı

604 Nə oliqopolianın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- Sadalananların hamısı oliqopolianın əlamətləridir
- Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
- Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
- Oliqopolialar yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər

605 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- Oliqopsoniya
- İnhisar
- İnhisarçı rəqabət
- Təkmil rəqabət
- Oliqopoliya

606 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəət maillikli olur
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir
- İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

607 Hansı deyim doğru deyil?

- Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir

- İnhisar həmişə qiyməti qaldırır
- Oliqopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

608 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rüsumal olduğunu hesab edir
- hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar

609 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- tələb daha yüksək tempə artır
- firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
- firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- bazar elastikliyi daha yüksək olur

610 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- firmaların məhsulları bircinslidir
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- qiymətlər əvvəlcədən veriləndir

611 Bertranın duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
- firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər
- firmaların məhsulları bircinsdir
- firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası

612 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır
- sahədə "qiymət müharibəsi" baş verir
- autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar

613 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- bazarda firmaların sayı azalacaq
- bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq
- bazarda firmaların sayı artacaq
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq

614 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyektı:

- firmanın reklam kompaniyaları
- bazar payı və satışın həcmi
- əmtəənin keyfiyyəti və onun qiyməti
- əmtəənin qiyməti və bazar payı
- satışın həcmi və əmtəənin keyfiyyəti

615 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- əmtəələr təkml rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

616 İstehsal həcmının artması ilə inhisarlar üçün qaçırmazdır:

- onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- onların son hədd gəlirinin azalması
- onların ümumi gəlirlərinin azalması
- onların mənfəətinin artması
- onların son hədd xərclərinin azalması

617 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, cinsi əks halda:

- firma itkilərlə üzləşəcək
- başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
- təklif optimal həcmdən az olacaq
- ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
- məhsul artıqlığı baş verəcək

618 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri- elastiklidir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

619 İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- yüksək gəlirin maksimallaşdırılmasına çalışır
- təkml qiymət diskriminasiyası həyata keçirir
- maksimum yüksək qiymətlə satır
- bazarı inhisarlaşdırır
- bazarın segmentləşməsinə həyata keçirir

620 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- bütün təsdiqlər səhfdir
- inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- bütün təsdiqlər doğrudur

621 Tələb əyrisinin sınıq şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- ki, əmtəənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
- son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- son hədd gəliri əyrisində qırılma
- ki, firmanın davranışı optimaldır

622 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiyası yoxdur

- oliqopolitiya şəraitində resursların səmərəli bölgüsünə nail olunur
- firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur

623 Hansı müddəa düzgün deyil?

- inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- oliqopolitiya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin "sınıq" əyrisi modeli hesab olunur
- təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- oliqopolitiya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

624 Hansı müddəa düzdür:

- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcminə təsir edir
- təkmil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

625 əmtənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- əmtənin əvəzedicisi mövcuddur
- əmtə istehsalı təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
- əmtəyə tələb elastikdir
- əmtə istehsalı qeyri-təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

626 Oliqopolitiyanın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- oliqopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır
- oliqopolitiyanın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər
- oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər

627 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğrudur:

- inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- inhisar ümumi mənfəətini qiymət ayrı-seçkiliyi tətbiq etməklə artırabilir
- inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəni seçir
- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir

628 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- əmtənin qiyməti maksimaldır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

629 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- qrafiklər paraleldir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- üst-üstə düşür

- tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir

630 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- aşağı son hədd xərcləri
- yüksək sabit xərclər
- yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- onun məhsuluna aşağı tələb

631 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- monopsoniya
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- təkml rəqabət
- oliqopoliya

632 Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim işlətmişdir:

- K.Marks
- Cohan Robinson
- Oqyusten Kurno
- Edvard Çemberlin
- Con Qelbreyt

633 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- duopoloya
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- təkml rəqabət
- inhisar

634 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- şəhərdə bir neçə super-marketlər
- bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər
- çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

635 Kartel nədir?

- xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparən firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmnin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu

636 Birinci növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki:

- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər alınan əmtəələrin miqdarından asılı olaraq fərq lənir
- əmtəələrin müxtəlif vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

637 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki,

- qiymətlər əmtələrin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- alıcıların ayrı-ayrı kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verir
- alınan müxtəlif əmtələrin miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara svtılır
- qiymətlər tələbən qiymət elastikliyindən asılı olaraq dəyişir

638 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- əmtəənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

639 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- icarə haqqı
- Differensial renta II
- Differensial renta I
- Mütləq renta
- İnhisar rentası

640 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- nisbi renta
- mütləq renta
- inhisar rentası
- differensial renta

641 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- məhsuldar capital
- ticarət kapitalı
- borc kapitalı
- sənaye kapitalı
- maliyyə kapitalı

642 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- kapitaldır
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- əməkdir

643 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- kapitaldır
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- əməkdir

644 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- müəssisədir
- səmərəlilikdir
- istehsal amilidir
- texnologiyalardır
- idarəetmədir

645 Əmtənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtənin hansı xüsusiyyətidir

- kapital tutumu
- kapital qoyuluşu
- əmək tutumu
- kapital verimi
- ehtiyat tutumu

646 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
- bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

647 Amil gəliri:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin tətbiqindən firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- istehsal amilinin tətbiqindən əldə olunan mənfəətin firma tərəfindən mənimsənilən hissəsi
- istehsal amilinin satışından onun sahibinin əldə etdiyi gəlir
- istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

648 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- azalmağa
- artmağa
- sabitləşməyə

649 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- sadalananların heç biri
- differensial renta II
- differensial renta I
- mütləq renta
- inhisarçı renta

650 Torpağa tələb əyrisi:

- sınıq xətt formasında olur
- üfüqi düz xətt formasında olur
- müsbət mailli olur
- mənfi mailliyə malik olur
- şaquli düz xətt formasında olur

651 Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı?

- U. Petti
- C. B. Sey

- D. Rikardo
- K. Marks
- A. Smit

652 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi- 18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ziyana baxmayaraq firma tikəcək
- bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
- yeni müəssisə tikəcək
- yeni müəssisə tikməyəcək
- bütün suallar düz deyil

653 Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- borc kapitalından
- kapital - mülkiyyətdən
- muzzdlu əməkdən
- torpaqdan
- kapital - funksiyadan

654 əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- A.Smit
- T.Maltusun
- M.C.Tuqan - Baranovskinin
- J.M.Keynsin
- K.Marksın

655 Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur:

- davranış nəzəriyyəsi
- izafi dəyər nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi
- son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi

656 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- D.Rikardo
- C.B.Sey
- K.Marks
- A.Smit
- T.Maltus

657 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- resurs tükənməzdirsə
- müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- resursun təklifi tam elastikdirsə

658 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- muzzdlu işçi
- dövlət
- icarədar

- torpaq sahibi
- dövlət və icarədar

659 Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o cümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi dəyərdir?

- merkantilist
- keynsçi
- neoklassik
- marksist
- marşinalist

660 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- torpaqın keyfiyyətində olan fərq
- torpaq üzərində təsərrüfat obyektinin inhisarı
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- torpağın məhdudluğu

661 Torpağın təbii keyfiyyəti ilə hansı renta əlaqədardır?

- inhisar rentası
- differensial renta II
- differensial renta I
- mütləq renta
- differensial renta I və II

662 Torpaq rentası ödənilir:

- torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- muzzdlu işçilər- torpaq sahibinə
- muzzdlu işçilər – icarədar sahibkara
- icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- torpaq sahibi- dövlətə

663 Faiz normasının yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- investisiyaların artmasına
- pul kapitalı təklifinin artmasına
- pul kapitalı təklifinin azalmasına
- pul kapitalına tələbin artmasına
- kapital bazarında tarazlığa

664 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması
- bu nemətə insanların subyektiv münasibəti
- bu nemətin bazar qiyməti
- bu nemətin dəyəri

665 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- borc kapitalı
- əmtəə kapitalı
- sənaye kapitalı
- kənd təsərrüfatı kapitalı

666 Qeyri-fiziki kapitala aid deyil:

- sadalananlardan heç biri aid deyil
- qeyri-istehsal binaları və qurğuları
- elmi kapital
- insan kapitalı
- bütün sadalananlar aiddir

667 İntestisiyanın həcmi:

- faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- faiz dərəcəsi artdıqda asılı deyil
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

668 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- depozit faizi
- renta
- faiz dərəcəsi
- mənfəət
- milli valyuta kursu

669 Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- kapital – puldur
- kapital – toplanmış əməkdir
- kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir
- kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.

670 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- bütün resurslar əvəz olunandır
- resursların qiymətləri müqayisə edilir
- məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son hddi ilə bərabərləşir:
- resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir

671 Amil gəlirlərinə nə aid deyil:

- faiz
- təqaüd
- mənfəət
- əməkhaqqı
- renta

672 əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- nominal əməkhaqqı
- real əmək haqqı
- minimum əməkhaqqı
- əmək haqqı tarifi
- normal əməkhaqqı

673 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- qeyri təkml rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil

- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin artımına bərabərdir
- bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

674 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- əmək məhsuldarlığı
- kapital
- əmək
- torpaq

675 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəyə olan tələbdən
- onların qiymətindən
- onların təklifindən
- digər amillərə olan tələbdən

676 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- dünya bazarı
- torpaq bazarı
- kapital bazarı
- əmək bazarı
- valyuta bazarı

677 Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- sahənin qiymətinin təhlili əsasında
- torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında
- doğru cavab yoxdur
- sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında

678 Torpağın qiyməti.

- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- rentanın miqdarından asılı deyil
- yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir

679 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- sadalananların heç biri
- inhisar rentaya
- mütləq rentanın yaranmasına
- differensial renta I yaranmasına
- differensial renta II yaranmasına

680 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- faydalı qazıntıların olması

- torpağın münbitliyi
- su mənbələrinə yaxınlığı
- yerləşmə məkanı

681 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- faiz dərəcəsi artarsa
- faiz dərəcəsi azalarsa
- mənfəət norması çoxalarsa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa

682 Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- kapitalın natural formasını
- kapitalın həcmi
- kapitalın dəyərini
- kapitalın istehlak dəyərini
- kapitalın məhsuldar formasını

683 İstehsal amillərindən birinin qiymətinin artması nəticəsində bütün amillərə tələbin azalması göstərir:

- istehsal amilləri bazarında tarazlıq
- məhsul buraxılışı effekti
- mənfəətin məksüməşdirilməsi
- əvəzləmə effekti
- xərclərin minimləşməsi

684 əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək

685 Differensial renta I əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- sahələrarası rəqabətlə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

686 Differensial renta II əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- sahələrarası rəqabətlə

687 Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- keynsçilər
- merkantilistlər
- fiziokratlar
- marksistlər
- marcanalistlər

688 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- rentanın həcmi
- borc faizi dərəcəsi
- torpağa tələb və təklif
- bu amillərin hamısından
- sadalanan amillərin heç biri ilə

689 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- bütün sadalananlar iştirak edir
- icarədarlar – kapitalistlər
- muzzdlu işçilər
- sənaye kapitalistləri
- torpaq sahibləri

690 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- azalır
- artır
- tam qeyri-elastiklik
- vahid elastiklə xarakterizə olunur
- mütləq elastiklik

691 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması -12% -dir. Hansı faiz dərəcəsinə bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- 14%
- 16%
- 12%
- 13%
- 10%

692 Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- sələm və əmtəə kapitalı
- məhsuldar və əmtəə kapitalı
- pul və məhsuldar kapital
- tacir və məhsuldar kapital
- tacir və sələm kapitalı

693 Dəyişən kapital üsürləri aşağıdakılardır:

- yuxarıda sadalananların hamısında
- əmək vasitələri
- iş qüvvəsi
- əmək cisimləri
- xammal və materiallar

694 Sabit kapital üsürləri aşağıdakılardır

- işçi qüvvəsi
- əmək vasitələri
- yuxarıda sadalananların hamısında
- xammal və materiallar
- əmək cisimləri

695 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir

- pul kapitalına tələb və təklifi
- nominal və real faiz dərəcələrini
- xalis və ümumi investisiyaların həcmi
- yuxarıda göstərilənlərin hamısını
- istehlakı və yığıcı

696 əməyin qiyməti artır, əgər:

- mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəyə tələb artacaqsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
- mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
- mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəyə tələb azalacaqsa

697 əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir
- bu məhsul istehsalı həcmi artıranda məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- bu məhsul istehsalı həcmi artıranda məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
- inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir
- bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır

698 Resurslara tələb asılı olur:

- bütün sadalanan cavablar səhfdir
- bütün bu cavablar düzdür
- həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- əvəzedici resursların qiymətlərindən
- həmin resursun qiymətindən

699 İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- əmək məhsuldarlığında
- əməyin miqdarında
- əməyin keyfiyyətində
- iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində
- əməyin ictimai xarakterində

700 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- əsas kapital
- təhsilin səviyyəsi
- insan kapitalı
- istehsal potensialı
- elmi- texniki tərəqqi